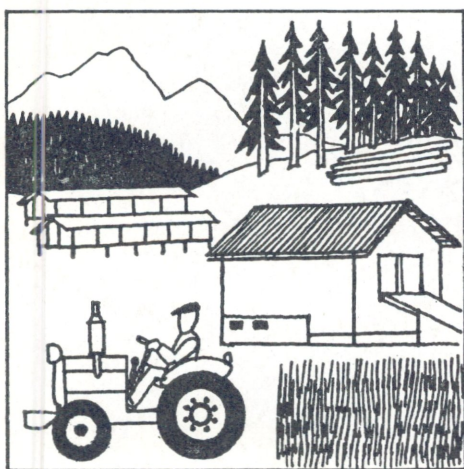

STATISTISKE ANALYSER

ALDER OG YRKES- KOMBINASJONAR I JORDBRUKET

HOLDERS IN AGRICULTURE BY AGE
AND OCCUPATIONAL COMBINATIONS

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

STATISTISKE ANALYSER NR. 5

ALDER OG YRKESKOMBINASJONAR I
JORDBRUKET OG KORLEIS DESSE
FAKTORANE VERKAR INN PÅ
DRIFTA AV BRUKA

HOLDERS IN AGRICULTURE BY AGE AND OCCUPATIONAL
COMBINATIONS AND HOW THESE FACTORS INFLUENCE
THE OPERATION OF THE HOLDINGS

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1972

ISBN 82-537-0216-7

FØREORD

Dette heftet byggjer stort sett på resultatata frå dei fullstendige jordbruksteljingane som blir haldne med 10 års mellomrom.

Det gir i første rekkje ein analyse av brukarane si aldersfordeling og deira yrkeskombinasjonar i tidsrommet 1949-1969. Dessutan har ein prøvd å finne fram til samanhengar mellom desse faktorane og driftsgrunnlaget og drifta av bruka i 1969.

Publikasjonen er utarbeidd av konsulent Sigurd Lianes.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 30. november 1972

Petter Jakob Bjerve

Norvald Ones

PREFACE

This analytical publication is mainly based on the results from the complete agricultural censuses arranged with an interval of 10 years.

The publication is in the first place an analysis of the age distribution of the holders and of their occupational combinations during the period 1949-1969. In addition to this, attempts have been made to produce connections between these factors and the operating basis and the working of the holdings in 1969.

The publication has been prepared by Mr. Sigurd Lianes.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 30 November 1972

Petter Jakob Bjerve

Norvald Ones

INNHALD

Side

T a b e l l r e g i s t e r	
1. Teksttabellar	7
2. Vedleggstabellar	9
D i a g r a m r e g i s t e r	14
I. Innleiing	15
1. Generelt om strukturen i landbruket og faktorar som påverkar denne	15
2. Omfang av analysen og problemstilling	15
3. Definisjon av bruket som leveveg og yrke	16
a. Bruket som leveveg	16
b. Bruket som yrke	16
c. Spesiell definisjon av bruket som yrke	17
4. Det statistiske materialet	17
II. Utviklinga i brukstalet og jordbruksarealet 1949-1969	18
III. Alderen til brukarane	19
IV. Brukarane etter yrkesforhold	23
V. Driftsgrunnlaget for brukarar med ulike yrkesforhold og ulik alder	31
1. Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift	31
2. Leige av tilleggsjord	32
3. Skog og dyrkingsjord til bruka	32
4. Driftsbygningar	34
VI. Trekk ved drifta av bruket etc. hos brukarar med ulik alder og ulike yrkesforhold	35
1. Bruk som dyrka ymse vekstar etter arealstorleiken for kvar vekst	35
a. Korn	35
b. Potet	36
c. Rotvekstar	37
d. Grønsaker	38
e. Jordbær	38
f. Frukttre	38
g. Bærbuskar	39
2. Bruk med ymse slag husdyr og buskapsstorleik	40
a. Kyr	40
b. Sau	41
c. Svin	42
d. Høner	43
e. Pelsdyr	44
f. Husdyr i alt	45
3. Utgifter	45
a. Utgifter etter alder på brukaren	45
b. Utgifter etter kjønn og yrkesforhold til brukaren	47
4. Inntekt etter skattelikninga	49
5. Ymse oppgåver	51
a. Mannleg arbeidshjelp (familie utanom brukaren og framande)	51
b. Silofôr	51
c. Areal tilsådd med engfrø	52
VII. Fagutdanning	52
Samandrag	53
Samandrag på engelsk	57
T a b e l l v e d l e g g	60
V e d l e g g	
1. Publikasjonar sende ut frå Statistisk Sentralbyrå sidan 1. juli 1971	65
2. Utvalde publikasjonar i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	69

S t a n d a r d t e i k n

- Null

0,0 Mindre enn ein halv
av den brukte eininga

CONTENTS

Index of tables	Page
1. Tables in the survey	10
2. Tables in the appendix	13
Index of diagrams	14
I. Introduction	15
1. General views on the structure in agriculture and factors which influence the structure	15
2. The problem and its context	15
3. Definition of the holding as source of livelihood and as occupation	16
a. Holding as source of livelihood	16
b. Holding as occupation	16
c. Specific definition of the holding as occupation	17
4. The statistical material	17
II. Trend in the number of holdings and agricultural area 1949-1969	18
III. The holders by age	19
IV. The holders by occupational status	23
V. The basis of agricultural production for holders with various occupational status and of various age	31
1. Size of holdings by agricultural area in use	31
2. Holdings expanded by means of rented area	32
3. Forest area and uncultivated area fit for full cultivation on the holdings	32
4. Farm buildings	34
VI. Operating characteristics for holders of various age and with various occupational status..	35
1. Holdings cultivating various crops, by size of the area of each crop	35
a. Grains	35
b. Potatoes	36
c. Fodder roots	37
d. Vegetables	38
e. Strawberries	38
f. Fruit trees	38
g. Bacciferous shrubs	39
2. Holdings with different kinds of domestic animals and size of stock	40
a. Cows	40
b. Sheep	41
c. Pigs	42
d. Hens	43
e. Fur-bearing animals	44
f. Domestic animals, total	45
3. Expenditure	45
a. By age of the holder	45
b. By sex and occupational status of the holder	47
4. Income by tax assessment	49
5. Various data	51
a. Male hired workers (beside the holder)	51
b. Silage	51
c. Area sown with meadow seed	52
VII. Agrivocational training	52
Summary	53
English summary	57
Appendix of tables	60
Appendices	
1. Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 July 1971	65
2. Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøger (SSH)	69

Explanation of Symbols

- Nil

0,0 Less than half of unit employed

TABELLREGISTER

1. Teksttabellar

	Side
II. Utviklinga i brukstalet og jordbruksarealet 1949-1969	
1. Tal bruk etter storleiken på jordbruksareal i drift 1949-1969	18
2. Jordbruksareal i drift 1949-1969. Dekar. Bruk med minst 5 dekar jordbruksareal i drift .	19
III. Alderen til brukarane	
3. Gjennomsnittsalderen til brukarane i 1969 og endring 1949-1969. År	20
IV. Brukarane etter yrkesforhold	
4. Personlege brukarar etter bruket som leveveg og bruket som yrke. 1949, 1959 og 1969	23
5. Personlege brukarar etter bruket som leveveg og etter alder. 1949, 1959 og 1969. Prosent	24
6. Personlege brukarar etter bruket som yrke og etter alder. 1949, 1959 og 1969	25
7. Bruk der brukarenog/eller ektemaken hadde inntekter av trygd etc.	26
8. Brukarar med trygd etc. som viktigasteinntekt utanom bruket, etter alder. 1959 og 1969 ..	26
9. Bruk der brukaren og ektemaken ikkje hadde trygd etc. som viktigaste inntekt utanom bruket, fordelt etter bruket som yrke i 1949 og 1969	27
10. Personlege brukarar med arbeid utanom bruket etter kva næring dei arbeidde i. 1949, 1959 og 1969	27
11. Personlege brukarar med arbeid utanom bruket etter kva næring dei arbeidde i. 1949, 1959 og 1969. Prosent	28
12. Personlege brukarar i ulike aldersgrupper med yrke utanom bruket etter kva næring dei arbeidde i. 1959 og 1969. Prosent	29
13. Gjennomsnittleg arbeidstid utanom bruket for brukarar som arbeidde i ulike næringer. Dagar pr. år	30
V. Driftsgrunnlaget for brukarar med ulike yrkesforhold og ulik alder	
14. Personlege brukarar etter kjønn, yrkesforhold og alder	31
15. Gjennomsnittleg jordbruksareal pr. bruk, etter kjønn, yrkesforhold og alder til brukaren. Dekar	31
16. Bruk med leige av tilleggsjord etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	32
17. Bruk med leige av tilleggsjord etter alderen på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent.	32
18. Produktivt skogareal pr. bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	33
19. Produktivt skogareal pr. bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	33
20. Bruk med dyrkingsjord etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	34
21. Areal skikka til fulldyrking pr. bruk med dyrkingsareal. Dekar	34
22. Grunnflate av driftsbygningane i 1969 bygd før 1920 og etter 1959, etter kjønn, yrkesforhold og alder til brukaren. Prosent	35
VI. Trekk ved drifta av bruket etc. hos brukarar med ulik alder og ulike yrkesforhold	
23. Kornareal pr. dyrkar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	36
24. Potetareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	36
25. Potetareal pr. dyrkar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	37
26. Bruk med rotvekstar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	37
27. Bruk med rotvekstar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	37
28. Rotvekstareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	38
29. Grønsakareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar	38
30. Bruk med frukttr�e etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	39

31. Frukttre pr. bruk med frukttré etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	39
32. Frukttre pr. bruk med frukttré etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik	39
33. Bærbuskar pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	40
34. Bruk med ku etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	40
35. Bruk med ku etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	40
36. Kyr pr. bruk med ku etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	41
37. Kyr pr. bruk med ku etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik	41
38. Sau pr. bruk med sau etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	41
39. Sau pr. bruk med sau etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik	42
40. Bruk med svin etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	42
41. Bruk med svin etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent .	42
42. Svin pr. bruk med svin etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	43
43. Svin pr. bruk med svin etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik ..	43
44. Bruk med høner etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent	43
45. Bruk med høner etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent .	44
46. Høner pr. bruk med høner etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	44
47. Høner pr. bruk med høner etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik .	44
48. Utgifter til kraftfôr pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	45
49. Utgifter til kunstgjødsel pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	45
50. Utgifter til maskinar pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	46
51. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av driftsbygningar pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	46
52. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av våningshus pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	46
53. Utgifter til kraftfôr pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	47
54. Utgifter til kunstgjødsel pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	47
55. Utgifter til maskinar pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	48
56. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av driftsbygningar pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	48
57. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av våningshus pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner	48
58. Pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	49
59. Pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	49
60. Pårekna inntekt etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	49
61. Pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	50
62. Pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	50
63. Pårekna inntekt etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar	50
64. Bruk med mannleg arbeidshjelp i prosent av alle bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik	51
65. Bruk med mannleg arbeidshjelp i prosent av alle bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik	51
66. Nedlagt silofôr i 1968 pr. bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. m ³	52
67. Nedlagt silofôr i 1968 pr. bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. m ³	52
VII. Fagutdanning	
68. Mannlege brukarar med fagutdanning etter alder og etter bruksstorleik. Prosent	53
69. Mannlege brukarar med fagutdanning etter yrkesforhold og etter bruksstorleik. Prosent ...	53

2. Vedleggstabellar

	Side
I. Mannlege og kvinnelege brukarar fylkesvis etter bruksstorleik	60
II. Mannlege brukarar etter alder 1959 og 1969	62

INDEX OF TABLES

1. Tables in the survey

	Page
II. Trend in the number of holdings and agricultural area 1949-1969	
1. Number of holdings by size of agricultural area in use 1949-1969	18
2. Agricultural area in use 1949-1969. Decares. Holdings with 5 decares and more of agricultural area in use	19
III. The holders by age	
3. Average age of the holders in 1969 and change 1949-1969. Years	20
IV. The holders by occupational status	
4. Holders by holding as source of livelihood and as occupation. 1949, 1959 and 1969	23
5. Holders by holding as source of livelihood and by age. 1949, 1959 and 1969. Percentages.	24
6. Holders by holding as occupation and by age. 1949, 1959 and 1969	25
7. Holdings with holder and/or spouse with income from insurance etc.	26
8. Holders with insurance etc. as principal income in addition to the holding, by age. 1959 and 1969	26
9. Holdings with holder and spouse without insurance etc. as principal income in addition to the holding, by occupational status in 1949 and 1969	27
10. Holders working off the holding by industry. 1949, 1959 and 1969	27
11. Holders working off the holding by industry. 1949, 1959 and 1969. Percentages	28
12. Holders in different age groups, working off the holding, by industry. 1959 and 1969. Percentages	29
13. Average working days off the holding by holders working in different industries. Days per year	30
V. The basis of agricultural production for holders with various occupational status and of various age	
14. Holders by sex, occupational status and age	31
15. Average agricultural area per holding by sex, occupational status and age of the holder. Decares	31
16. Holdings expanded by means of rented area, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages	32
17. Holdings expanded by means of rented area, by age of the holder and by size of holdings. Percentages	32
18. Productive forest area per holding, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares	33
19. Productive forest area per holding, by age of the holder and by size of holdings. Decares	33
20. Holdings with uncultivated area fit for full cultivation, by age of the holder and by size of holdings. Percentages	34
21. Uncultivated area fit for full cultivation per holding with such area. Decares	34
22. Ground area of farm buildings in 1969 built before 1920 and after 1959, by sex, occupational status and age of the holder. Percentages	35
VI. Operating characteristics for holders of various age and with various occupational status	
23. Area of grains per holder cultivating, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares	36
24. Area of potatoes per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares	36
25. Area of potatoes per holder cultivating, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares	37
26. Holdings with fodder roots by age of the holder and by size of holdings. Percentages	37
27. Holdings with fodder roots, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages	37
28. Area of fodder roots per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares	38

	Page
29. Area of vegetables per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares	38
30. Holdings with fruit trees by age of the holder and by size of holdings. Percentages	39
31. Fruit trees per holding with fruit trees, by age of the holder and by size of holdings ...	39
32. Fruit trees per holding with fruit trees, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	39
33. Bacciferous shrubs per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings ..	40
34. Holdings with cows by age of the holder and by size of holdings. Percentages	40
35. Holdings with cows, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages	40
36. Cows per holding with cow, by age of the holder and by size of holdings	41
37. Cows per holding with cow, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	41
38. Sheep per holding with sheep, by age of the holder and by size of holdings	41
39. Sheep per holding with sheep, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	42
40. Holdings with pigs by age of the holder and by size of holdings. Percentages	42
41. Holdings with pigs, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages	42
42. Pigs per holding with pigs, by age of the holder and by size of holdings	43
43. Pigs per holding with pigs, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	43
44. Holdings with hens by age of the holder and by size of holdings. Percentages	43
45. Holdings with hens, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages	44
46. Hens per holding with hens, by age of the holder and by size of holdings	44
47. Hens per holding with hens, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	44
48. Expenditure for concentrates per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner	45
49. Expenditure for commercial fertilizer per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner	45
50. Expenditure for machines per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner	46
51. Expenditure for new farm buildings, extensions of existing buildings and rebuilding per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner	46
52. Expenditure for new dwelling houses, extensions of existing houses and rebuilding per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner	46
53. Expenditure for concentrates per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner	47
54. Expenditure for commercial fertilizer per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner	47
55. Expenditure for machines per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner	48
56. Expenditure for new farm buildings, extensions of existing buildings and rebuilding per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner	48
57. Expenditure for new dwelling houses, extensions of existing houses and rebuilding per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner	48
58. Pensionable wages and salaries by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	49
59. Pensionable income (other than wages and salaries) by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	49
60. Assessed income by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	49
61. Pensionable wages and salaries by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	50
62. Pensionable income (other than wages and salaries) by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	50
63. Assessed income by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder	50
64. Holdings with male hired workers as per cent of all holdings, by age of the holder and by size of holdings	51

	Page
65. Holdings with male hired workers as per cent of all holdings, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings	51
66. Silage ensiled in 1968 per holding, by age of the holder and by size of holdings. Cu. metres	52
67. Silage ensiled in 1968 per holding, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Cu. metres	52
VII. Agrivocational training	
68. Male holders with agrivocational training by age and by size of holdings. Percentages ..	53
69. Male holders with agrivocational training by occupational status and by size of holdings. Percentages	53

2. Tables in the appendix

	Page
I. Male and female holders by counties and by size of holdings	60
II. Male holders by age 1959 and 1969	62

DIAGRAMREGISTER

	Side
1. Mannlege brukarar etter aldersgrupper	21
2. Kvinnelege brukarar etter aldersgrupper	21
3. Personlege brukarar i alt etter aldersgrupper	21
4. Aldersfordeling av mannlege brukarar etter yrkesforhold. (Brukarar med trygd etc. er ikkje med.)	22

INDEX OF DIAGRAMS

	Page
1. Male holders by age groups	21
2. Female holders by age groups	21
3. Personal holders, total, by age groups	21
4. Male holders by age and occupational status. (Holders with pension etc. are not included.)	22

I. INNLEIING

1. Generelt om strukturen i landbruket og faktorar som påverkar denne

Norsk jordbruk arbeider under vekslende kår med mellom anna store regionale skilnader i klima, topografi og jordsmonn. Også lokalt (innafor same kommune) kan det vere store skilnader i jordsmonn, topografi etc. Topografien og jordsmonnet verkar avgjerande inn på bruksstorleiken, og alle naturgitte faktorar spelar stor rolle for driftsform og driftsstyrke og for kor attraktivt det er å drive jordbruk i det heile.

Dei fleste norske bruk er små i internasjonal samanheng. Forutan naturgitte forhold heng dette også saman med meir historisk bestemte forhold. Somme stader er det derfor grunnlag for å auke bruksstorleiken ved samanslåing av bruk. Med den tekniske utviklinga som pågår vil lønsemda på det enkelte bruk stort sett kunne aukast ved å utvide arealet. Somme stader er det derfor stor interesse for nydyrking og for kjøp og leige av tilleggsjord. Andre stader er nydyrkinga og/eller etterspurnaden etter tilleggsjord liten, noko som kan kome av arronderingsmessige forhold. Dersom teigane som kan drivast maskinelt ligg spreidd, vil rasjonell drift i alle høve vere vanskeleg.

Det er heller ikkje berre tilhøva innafor jordbruket som påverkar bruksstrukturen. Alternative sysselsetjingstilbod i andre næringar spelar sterkt inn. Lett tilgang på betre betalt arbeid i andre yrke fører gjerne til at interessa for jordbruket blir mindre, og dette gir seg utslag i at brukaren anten sluttar å drive bruket og heilt går over i anna arbeid, eller at han driv mindre intensivt enn han elles ville ha gjort, og i større eller mindre grad baserer seg på inntekter utanfrå. Under slike forhold kan mange eldre brukarar drive bruket som eineyrke, men det er ingen som har interesse av å overta for å ha det som yrke. Resultatet blir då gjerne at drifta etter kvart blir meir ekstensiv og at bruket blir borte som sjølvstendig driftseining når vedkomande brukar ikkje kan drive lenger.

Jamvel i strok der interessa for jordbruksdrift er lita, kan jorda frå slike bruk bli brukt som tilleggsjord til andre bruk. Etter granskingar som er gjort, blir ca. halvparten av jordbruksarealet frå bruk som blir borte nytta som tilleggsjord dei første åra. Ein større del av jorda blir likevel liggjande unytta etter kvart. Særleg vil dette gjere seg gjeldande i strok der nedgangen i brukstalet er vedvarande sterk over eit lengre tidsrom.

2. Omfang av analysen og problemstilling

Med denne analysen er det tatt sikte på:

1. Å vise aldersfordelinga til brukarane i norsk jordbruk og korleis denne har endra seg i perioden 1949-1969.
2. Å vise omfanget av yrkeskombinasjonar og levevegskombinasjonar og korleis dette har endra seg i perioden 1949-1969.
3. Å vise om det er samanhengar mellom driftsgrunnlaget (jordbruksareal, skogareal, alder på driftsbygningar etc.) og alderen og yrkesforholda til brukaren.
4. Å vise om det er samanhengar mellom visse sider av driftsopplegget og alderen og yrkesforholda til brukaren.

I 1950-åra og 1960-åra har det vore tiltakande nedgang i talet på mindre bruk, medan det har vore litt auke i talet på større bruk. Dei same kreftene som fører til at mange mindre bruk blir nedlagde samtidig som gjenverande bruk gjennomgåande blir større, fører til at alderssamansetnaden av brukarane endrar seg. Opplysningar om alderen til brukarane blir derfor viktigare etter kvart som strukturendringa går fortare.

Mange brukarar har yrke ved sida av bruket, og dette er igjen mellom anna påverka av alderen til brukaren og bruksstorleiken. Etter kvart har trygd kome til å bety mykje for mange brukarar.

Dette heng saman med at trygdeordningane er blitt stadig meir utbygde siste mannsalderen, og dei siste 20 åra har det også stadig blitt fleire gamle brukarar. Dette har gjort det viktig å skilje mellom bruket som leveveg og bruket som arbeidsplass for brukaren og eventuell ektemake.

Etter som strukturen i jordbruket endrar seg (mellom anna mot færre og større bruk) og også næringsstruktur etc. endrar seg i samfunnet elles, er det av interesse å sjå korleis brukarane sitt arbeid utanom bruket blir påverka av dette.

Ein har rekna med at det er visse samanhengar mellom alderen og yrkesforholda til brukaren og driftsgrunnlaget og drifta av bruka. Med driftsgrunnlaget tenkjer ein då i første rekkje på storleiken av bruket målt etter jordbruksareal, skogareal og areal av ikkje fulldyrka jord som er skikka til fulldyrking. Vidare har ein i denne samanheng sett på alderen til driftsbygningane. Dette er faktorar som set ei ramme for produksjonen som det kan vere vanskeleg å endre på kort sikt, og som ofte er avgjerande for om bruket kjem til å halde fram som eiga driftseining på lengre sikt. Det er rekna med at driftsgrunnlaget påverkar brukarskiftet og dermed alderen og yrkesforholda til brukarane, og at alderen og yrkesforholda til brukarane påverkar drifta av bruka. Det kan elles ofte vere vanskeleg å seie kva som er årsak og kva som er virkning. I dette arbeidet har ein ikkje tatt standpunkt til årsakssamanhengen mellom faktorane som inngår i analysen, men berre undersøkt om det kan seiast å vere ein samanheng. Det er ikkje brukt analysemetodar som måler kor sikre eventuelle samanhengar er.

3. Definisjon av bruket som leveveg og yrke

Grupperingar etter bruket som leveveg og yrke står sentralt i denne analysen. Definisjonane som er nytta i kapittel IV er dei same som er brukte ved utarbeidinga av det ordinære tabellverket frå jordbruksteljinga i 1969. I den spesielle bearbeidinga av teljingsmaterialet som ligg til grunn for kapitla V-VII er bruket som yrke definert på ein annan måte. Det er viktig å ha dei ulike definisjonane klart for seg, og dei skal derfor kort gjennomgåast her.

a. Bruket som leveveg

På teljingsskjemaet skulle oppgåvegivarane krysse av om bruket var einaste leveveg, viktigaste leveveg eller ikkje viktigaste leveveg. Til grunn for svaret skulle leggjast den relative betydning bruket hadde som inntektskjelde for brukar og ektemake. Som inntekter blei rekna både arbeidsinntekt, kapitalinntekt (renter, aksjeutbytte etc.), pensjon og trygd. Var bruket einaste inntektskjelde, skulle det kryssast for einaste leveveg. Hadde brukaren og/eller ektemaken også andre inntektskjelder, skulle det kryssast for viktigaste leveveg dersom bruket svara for meir enn 50 prosent, i motsett fall skulle det kryssast for ikkje viktigaste leveveg.

Ein skal merke seg at det ved vurderinga av bruket som leveveg ikkje berre skulle takast omsyn til brukaren sine inntekter, men også inntektene til ektemaken.

b. Bruket som yrke

Bruket som yrke er ei inndeling som er avleia av inndelinga etter leveveg. Alle som hadde bruket som einaste leveveg, hadde det også som einaste yrke. Dei som på skjemaet kryssa av at bruket var viktigaste eller ikkje viktigaste leveveg, skulle gi opp om inntekta utanom bruket var inntekt som ikkje kravde arbeidsinnsats (pensjon, trygd, kapitalinntekt) eller om det var arbeidsinntekt frå ulike næringar. Dei som kryssa av at dei ved sida av bruket hadde inntekt som ikkje kravde arbeid (trygd m.v.) blei rekna å ha bruket som einaste yrke, medan dei altså blei rekna å ha bruket som viktigaste eller ikkje viktigaste leveveg. Dei som gav opp at dei arbeidde i ei eller anna næring blei rekna å ha bruket som hovudyrke eller attåtårke alt etter om bruket blei rekna som viktigaste eller ikkje viktigaste leveveg. På denne måten blei det langt fleire som blei registrert å ha bruket som einaste yrke enn som blei registrert å ha det som einaste leveveg.

Ved teljinga i 1959 (og tidlegare) blei det ikkje på teljings skjemaene spurt om bruket som leveveg, men bruket som yrke (einaste yrke, hovudyrke og attåyrke). Ved teljinga i 1959 blei einaste yrke definert på same måte som einaste leveveg i 1969. Tilsvarande blei hovudyrke i 1959 definert på same måte som viktigaste leveveg i 1969 osv. Tidlegare (i 1939 og 1949) var det ingen nærare definisjonar.

c. Spesiell definisjon av bruket som yrke (brukt ved analysane som ligg til grunn for kapitla V - VII i dette heftet)

Desse kapitla omhandlar faktorar vedrørande driftsgrunnlaget og drifta av bruka. Det er rekna med at desse faktorane er mykje nærare knytta til brukaren sjølv enn til ektemaken. Det er derfor ved grupperinga etter bruket som yrke berre tatt omsyn til yrkesforholda til brukaren. Ettersom inntekter som ikkje krev arbeidsinnsats (trygd etc.) truleg påverkar brukarane sine disposisjonar på ymse vis, har ein i denne grupperinga dessutan halde mannlege brukarar med trygd etc. i ei gruppe for seg. Dei andre mannlege brukarane er grupperte på einaste yrke, hovudyrke og attåyrke alt etter om bruket var deira einaste, viktigaste eller ikkje viktigaste inntektskjelde.

Alle kvinnelege brukarar er i desse analysane samla i ei gruppe for seg.

4. Det statistiske materialet

Som grunnlag for denne analysen er brukt materiale frå dei fullstendige jordbruksteljingane i 1949, 1959 og 1969. Dessutan har ein brukt materiale frå skattelikninga for 1969, idet ein har funne fram til likningsoppgåvene for brukarane som var med i jordbruksteljinga i 1969.

Materialet til jordbruksteljinga i 1969 er overført til magnetband, og dette har gjort det lett å få teljingsoppgåvene grupperte etter dei kjenneteikn som har vore ønskjeleg. Ved tidlegare teljingar har det ikkje vore nytta elektronisk databehandling, og det var derfor nødvendig å avgrense bearbeidinga av teljingsmaterialet til det som var rekna som særleg viktig. Dette førte mellom anna til at brukarane (mannlege brukarar) berre blei grupperte i tre aldersgrupper (under 40 år, 40-59 år og 60 år og meir), og alderen blei ikkje kryssgruppert med andre kjenneteikn, bortsett frå geografiske einingar, bruksstorleik og yrkesforhold.

Etter at det ordinære arbeidet med jordbruksteljinga i 1959 var avslutta, tok ein for seg og bearbeidde teljingsmaterialet for 1949 og 1959 for eit utval av kommunar og mellom anna analyserte aldersstrukturen og yrkesforholda til brukarane noko nærare. Ved denne bearbeidinga blei brukarane delte inn i aldersgrupper med 5 års intervall, og gjennomsnittsalderen til brukarane blei også utrekna. Resultata av denne analysen er gitt i publikasjonen Alders- og yrkesstrukturen i jordbruket (NOS XII 169). Mange av dei resultata frå teljingane i 1949 og 1959 som er brukte her, er tatt frå den nemnde publikasjonen eller frå arbeidstabellar som blei utarbeidde i samband med den. Ettersom resultata for 1949 og 1959 berre byggjer på oppgåvene frå eit utval av kommunar, er dei noko usikre, men på riksbasis skulle feila ikkje vere særleg store.

Alle brukarar over 70 år hadde krav på trygd både i 1959 og 1969, og etter teljingsreglane skulle dei då ikkje føre seg opp med bruket som einaste leveveg¹⁾. I 1959 var det likevel svært mange brukarar som gjorde det. I den nemnde analysen av alders- og yrkesstrukturen i 1949 og 1959 er ingen brukar over 70 år rekna å ha bruket som einaste leveveg i 1959, og det er desse justerte tala som er nytta no.

Også til teljinga i 1969 var det ein del brukarar over 70 år som gav opp bruket som einaste leveveg, men det var prosentvis langt færre enn i 1959. For 1969-teljinga har ein derfor ikkje funne

1) I 1959 einaste yrke.

grunn til å justere tala. I ein del tabellar i denne framstillinga har ein likevel vist omfanget av trygda brukarar fullt ut.

Frå skattelikninga for 1969 har ein ekstrahert ein del data for brukarane som leverte oppgaver til jordbruksteljinga. Dataene det gjeld er pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold, pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold og påreknna inntekt i alt.

Pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold er lønnsinntekt, og pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold er for det meste næringsinntekt. Næringsinntekta kan skrive seg frå ulike næringar, men ein reknar med at det meste av inntekta til brukarane som er med i denne analysen skriv seg frå drifta av bruka. Jamvel om det er visse feilkjelder, reknar ein med at forholdet mellom pensjonsgivande inntekt i og utanfor tenesteforhold i grove trekk viser forholdet mellom inntekter utanom og på bruket.

II. UTVIKLINGA I BRUKSTALET OG JORDBRUKSAREALET 1949-1969

Perioden 1949-1969 var prega av ein tiltakande nedgang i talet på små bruk. Samtidig var det ein viss auke i talet på større bruk.

Tabell 1. Tal bruk etter storleiken på jordbruksareal i drift 1949-1969¹⁾ *Number of holdings by size of agricultural area in use 1949-1969¹⁾*

År Year	Bruk i alt med minst 5 dekar <i>Holdings with 5 decares and more, total</i>	5-19,9 dekar <i>decares</i>	20-34,9 dekar <i>decares</i>	35-49,9 dekar <i>decares</i>	50-74,9 dekar <i>decares</i>	75-99,9 dekar <i>decares</i>	100-199,9 dekar <i>decares</i>	200-499,9 dekar <i>decares</i>	500 dekar og meir 500 decares and more
1949	213 441	70 008	48 988	31 134	29 088	13 438	15 597	4 809	379
1959	198 315	60 303	43 718	31 809	28 769	13 357	15 074	4 870	415
1969	154 977	33 314	29 105	26 062	28 238	14 002	17 938	5 822	496
Endring: Change:									
1949-1959	-15 126	-9 705	-5 270	+675	-319	-81	-523	+61	+36
1959-1969	-43 338	-26 989	-14 613	-5 747	-531	+645	+2 864	+952	+81
1949-1969	-58 464	-36 694	-19 883	-5 072	-850	+564	+2 341	+1 013	+117

1) I 1949 og 1959 var inndelinga etter jordbruksareal 5,1-20 dekar, 20,1-35 dekar osv.

1) In 1949 and 1959 the classification by agricultural area was 5.1-20 decares, 20.1-35 decares and so on.

Av tabell 1 kan ein sjå at nedgangen i brukstalet var nær 3 gonger så stor i 10-årsperioden 1959-1969 som i 10-årsperioden 1949-1959. For 20-årsperioden under eitt var det nedgang i talet på bruk i alle storleiksklasser under 75 dekar og ein viss auke i talet på større bruk.

Bakom desse tala gøymer det seg store geografiske variasjonar. På flatbygdene på Austlandet har det vore nedgang i brukstalet heilt opp til 200 dekarers grensa, medan det mange stader i fjellbygdene, på Vestlandet og i Nord-Noreg har vore auke i brukstalet heilt frå 50 dekarers grensa.

Auken i talet på større bruk skriv seg i første rekkje frå at ein del av jorda frå bruk som blir borte blir lagt til gjenverande bruk ved kjøp eller leige. I visse strok har det også vore nydyrking av betydeleg omfang. I motsett lei verkar avgangen av jord til andre føremål enn jordbruksdrift. Dette gjer seg særleg gjeldande i tettbygde strok der mykje kulturjord går med til tomter, vegar m.v. Ein god del jordbruksareal har etter kvart blitt liggjande unytta fordi brukarane ikkje har funne det rekningsvarande å drive jorda under gjeldande forhold. Dette gjeld særleg areal som

er tungbrukte eller lite produktive. På stader med lett tilgang på arbeid utanom jordbruket kan også god jord bli liggjande unyttta. Alt i alt har det vore nedgang i jordbruksarealet i 20-årsperioden, men nedgangen har vore moderat i forhold til nedgangen i brukstalet. Medan det totale jordbruksareal i 20-årsperioden har gått ned med ca. 700 000 dekar eller ca. 7 prosent, var arealet av fulldyrka jord om lag det same i 1969 som i 1949.

Tabell 2. Jordbruksareal i drift 1949-1969. Dekar. Bruk med minst 5 dekar jordbruksareal i drift
Agricultural area in use 1949-1969. Decares. Holdings with 5 decares and more of agricultural area in use

År <i>Year</i>	Jordbruksareal i drift i alt <i>Agricultural area in use, total</i>	Av dette fulldyrka <i>Of which fully cultivated</i>
1949	10 264 000	7 951 000
1959	9 845 000	8 091 000
1969	9 553 000	7 968 000

III. ALDEREN TIL BRUKARANE

I perioden 1949-1969 har gjennomsnittsalderen til brukarane vore stigande. Dette gjeld særleg brukarane på mindre bruk. På bruk med under 20 dekar jordbruksareal auka gjennomsnittsalderen til brukarane med 2,4 år frå 1949 til 1959 og med 3,3 år frå 1959 til 1969. På bruk med mellom 20 og 50 dekar var auken tilsvarande 1,8 år og 2,9 år og på bruk med mellom 50 og 100 dekar 0,6 år og 2,1 år. På bruk med minst 100 dekar jordbruksareal var det lita endring i gjennomsnittsalderen til brukarane i 20-årsperioden. Gjennomsnittleg for alle brukarar auka alderen med 1,5 år frå 1949 til 1959 og med 1,9 år frå 1959 til 1969.

Ein ser av dette at auken i gjennomsnittsalderen har vore større i siste 10-årsperiode enn i perioden 1949-1959 og at den i siste periode også har vore stor på bruk med mellom 50 og 100 dekar jordbruksareal. Dette er ein god indikator på at nedgangen i brukstalet vil vare ved og også gjere seg gjeldande på større bruk enn tidlegare.

Kvinnelege brukarar er eldre enn mannlege. Medan gjennomsnittsalderen til mannlege brukarar i 1969 var 53,5 år, var den for kvinnelege brukarar 60,4 år. At kvinnelege brukarar jamt over er eldre enn mannlege, heng saman med at ein stor del av dei er enkjer som overtok bruket då mannen døydde.

Tabell 3. Gjennomsnittsalderen til brukarane i 1969 og endring 1949-1969. År *Average age of the holders in 1969 and change 1949-1969. Years*

Fylke <i>County</i> Bruksstorleik etter Nr. jordbruksareal i drift No. <i>Size of holdings</i> by agricultural area in use	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>				Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>		
	Gj.sn.alder 1969 <i>Average age</i> 1969	Endring <i>Change</i>			Gj.sn.alder 1969 <i>Average age</i> 1969	Endring <i>Change</i>		Gj.sn.alder 1969 <i>Average age</i> 1969	Endring <i>Change</i>	
		1949- 1959	1959- 1969	1949- 1969		1949- 1959	1959- 1969		1949- 1959	1959- 1969
Heile landet <i>The whole country</i> ..	54,0	1,5	1,9	3,4	53,5	1,6	1,9	60,4	1,0	1,4
01 Østfold	52,5	0,6	1,9	2,5	52,0	0,6	2,0	62,3	0,4	1,7
02/03 Akershus og Oslo.	53,4	1,2	0,7	1,9	52,9	1,2	0,8	62,3	-0,2	2,4
04 Hedmark	55,0	1,4	2,7	4,1	54,5	1,5	2,6	60,8	0,7	2,4
05 Oppland	53,3	1,6	1,9	3,5	52,8	1,6	1,8	60,3	0,9	1,8
06 Buskerud	54,1	1,7	1,2	2,9	53,6	1,7	1,2	60,8	0,4	1,7
07 Vestfold	51,8	0,2	1,1	1,3	51,4	0,2	1,3	60,7	3,3	-0,4
08 Telemark	56,4	1,8	2,2	4,0	55,9	1,8	2,3	61,9	1,9	0,7
09 Aust-Agder	56,8	2,9	1,5	4,4	56,2	2,9	1,6	63,8	3,1	0,8
10 Vest-Agder	56,7	1,7	0,9	2,6	55,9	2,2	0,8	64,3	-1,0	2,2
11 Rogaland	52,0	0,8	1,5	2,3	51,7	0,9	1,7	61,3	2,2	0,3
12/13 Hordaland og Bergen	54,1	1,7	2,9	4,6	53,7	1,4	3,0	59,9	1,6	1,3
14 Sogn og Fjordane ...	53,5	1,0	2,8	3,8	53,0	1,2	2,7	59,4	-0,6	2,4
15 Møre og Romsdal	54,2	1,9	2,4	4,3	53,8	1,8	2,4	59,8	3,2	1,7
16 Sør-Trøndelag	53,6	0,9	2,0	2,9	53,2	1,1	2,0	59,4	-0,8	2,0
17 Nord-Trøndelag	51,5	1,1	1,0	2,1	51,1	1,2	0,9	58,9	0,2	1,8
18 Nordland	54,8	2,1	1,6	3,7	54,5	2,3	1,7	59,5	0,5	1,1
19 Troms	54,7	2,2	2,9	5,1	54,3	2,2	3,0	58,7	2,3	1,1
20 Finnmark	55,1	3,2	2,4	5,6	54,6	3,2	2,4	59,9	2,8	2,0
Etter bruksstorleik <i>By size of holdings</i>										
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	57,3	2,4	3,3	5,7	56,6	2,5	3,3	62,5	1,3	2,4
20 - 49,9 " "	55,5	1,8	2,9	4,7	55,2	1,9	3,0	60,3	0,9	1,9
50 - 99,9 " "	52,3	0,6	2,1	2,7	52,1	0,7	2,2	58,1	0,2	1,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i> ...	48,7	-0,3	0,3	-	48,5	-0,2	0,4	56,1	-0,2	-1,6

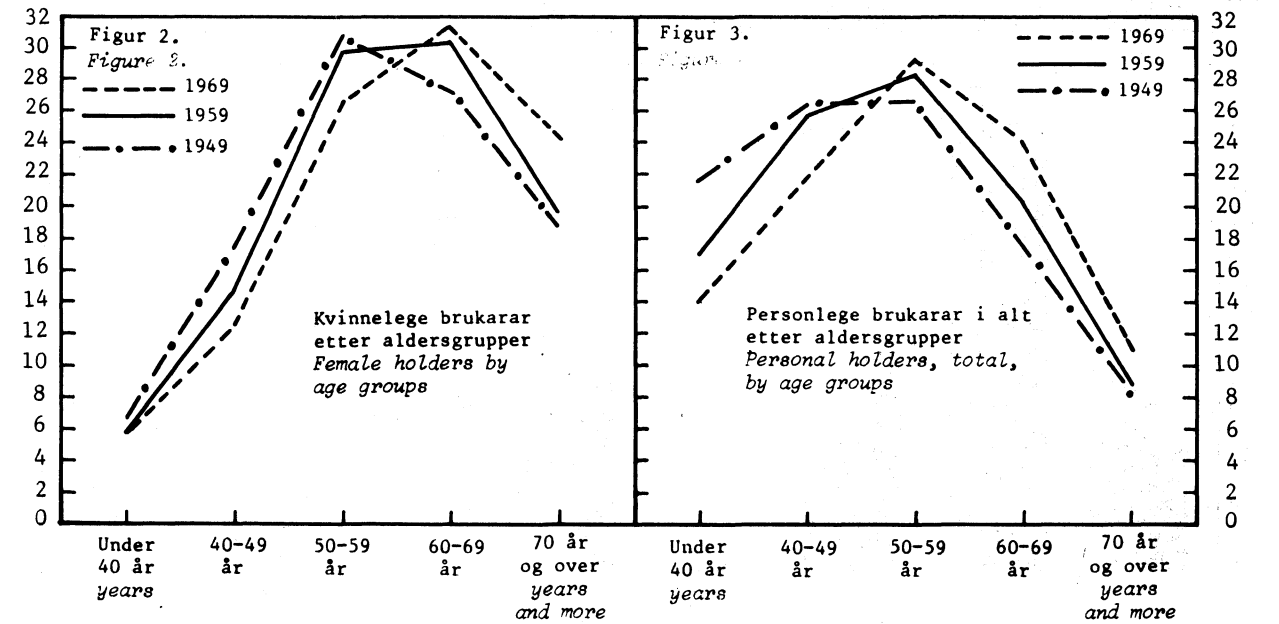
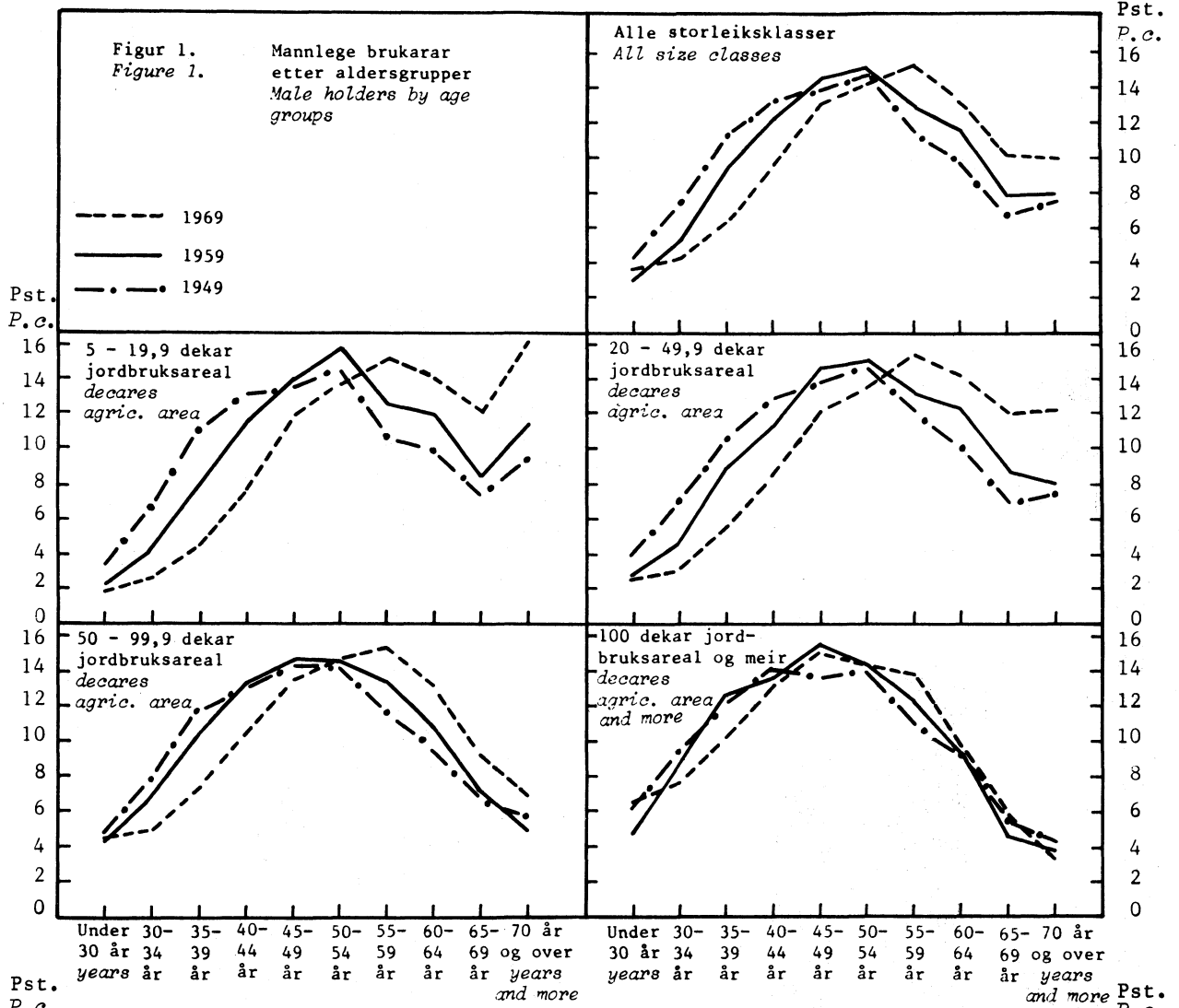
Av fylka er det i Telemark og dei to Agderfylka at gjennomsnittsalderen til brukarane er høgst, med mellom 56 og 57 år. Lågast gjennomsnittsalder finn ein i Vestfold og Nord-Trøndelag, med mellom 51 og 52 år. Størst auke i gjennomsnittsalderen frå 1949 til 1969 har det vore i Finnmark og Troms med mellom 5 og 6 år. Vestfold og Akershus har minst auke med mellom 1 og 2 år. Desse regionale variasjonane heng nøye saman med bruksstrukturen. Gjennomsnittsalderen er høgst i fylke med mange små bruk og lågast i fylke med mange store bruk. Dette forklarar likevel ikkje heile den regionale skilnaden. Andre faktorar, som til dømes det lokale jordbruksmiljø, spelar og ei rolle. Miljøet er igjen sterkt påverka av faktorar som tradisjon, grunnlag for utviding av bruken, tilbod om arbeid i andre næringar etc.

Jamvel om ein held brukarar med trygd etc. utanfor og samanliknar bruk av same storleik, er brukarar som driv bruket som einaste yrke gjennomgåande eldre enn brukarar som driv bruket som attåt-yrke (sjå figur 4). Dette kjem av at yngre brukarar gjennomgåande har større arbeidsevne enn eldre og såleis lettare kan ta på seg arbeid i tillegg til bruket. Det må ikkje takast som uttrykk for at brukarane er yngre i stork der det er lett om arbeid utanom bruket og ein stor del av brukarane såleis har slikt arbeid. Ei undersøking av dette spørsmålet på grunnlag av jordbruksteljingane i 1949 og 1959 og folketeljinga i 1960 gav ikkje noko klart svar, men indikerte heller at brukarane er eldst i stork der tilgangen på arbeid utanom bruket er stor.

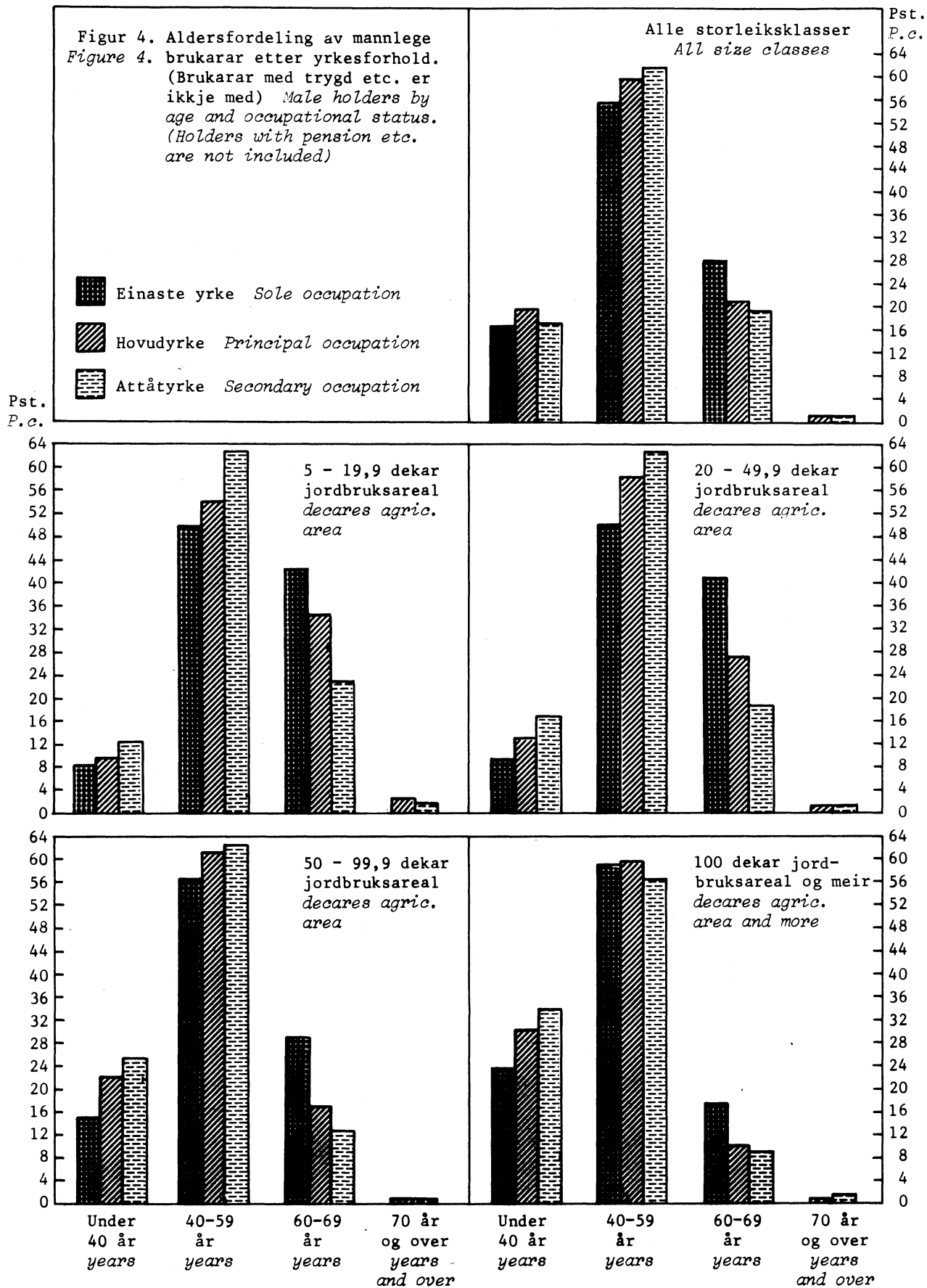
Mannlege brukarar er delte inn i aldersgrupper med 5 års intervall. Både i 1949 og 1959 var det flest brukarar i intervallet 50-54 år, men i 1969 var det flest i intervallet 55-59 år. Elles ser ein av tabell II at heile 10,1 prosent var over 70 år i 1969. I 1949 var 7,4 prosent over 70 år og i 1959 8,0 prosent. På bruk med under 20 dekar har prosenttalet av brukarar over 70 år auka frå 9,6 i 1949 til 16,1 i 1969. På bruk med over 100 dekar gjekk prosentdelen av brukarar som var over 70 år ned frå 4,4 i 1949 til 3,4 i 1969.

Av fylka skil Nord-Trøndelag seg klart ut med å ha relativt få brukarar over 70 år i 1969 (berre 5,7 prosent), medan det i Aust-Agder var heile 17,4 prosent av brukarane som var over 70 år.

Kvinnelege brukarar er delte inn i aldersgrupper med 10 års intervall. I 1949 var det klart flest i aldersgruppa 40-49 år, medan det i 1969 var klart flest mellom 60 og 69 år. Ein kan elles merke seg at heile 24 prosent av dei kvinnelege brukarane var over 70 år i 1969 (sjå figur 2).

Figur 4. Aldersfordeling av mannlege brukarar etter yrkesforhold. (Brukarar med trygd etc. er ikkje med) *Male holders by age and occupational status. (Holders with pension etc. are not included)*

IV. BRUKARANE ETTER YRKESFORHOLD

Ved jordbruksteljingane skil ein no mellom kva rolle bruket spelar som leveveg for brukaren og eventuell ektemake og kva rolle bruket spelar som yrke.

Ved inndelinga etter bruket som leveveg blir personlege brukarar grupperte etter om brukar og ektemake har bruket som einaste leveveg, viktigaste leveveg eller ikkje viktigaste leveveg. Det blir ikkje skilt mellom arbeidsinntekt, kapitalinntekt, trygd etc. Dersom ein brukar (eller ektemaken) til dømes har trygd, er såleis ikkje bruket einaste leveveg.

Ved grupperinga etter yrkesforhold blir det tatt omsyn til om brukaren og ektemaken berre arbeider på bruket eller om ein av dei eller begge også arbeider utanom bruket. Dersom all arbeidsinntekt skriv seg frå bruket, er bruket einaste yrke. Skriv over halvparten av arbeidsinntekta seg frå bruket, er bruket hovudyrke, og skriv over halvparten seg frå arbeid utanom bruket, er bruket attåtyrke.

Tabell 4 syner personlege brukarar grupperte etter bruket som leveveg og etter yrkesforhold i 1949, 1959 og 1969. Det går fram av tabellen at i 20-årsperioden 1949-1969 har færre og færre hatt bruket som einaste leveveg, medan relativt fleire og fleire har hatt bruket som einaste yrke.

Tabell 4. Personlege brukarar etter bruket som leveveg og bruket som yrke. 1949, 1959 og 1969
Holders by holding as source of livelihood and as occupation. 1949, 1959 and 1969

År Year	Personlege brukarar i alt Holders, total	Bruket som leveveg <i>The holding as source of livelihood</i>			Bruket som yrke <i>The holding as occupation</i>		
		Einaste leveveg <i>Sole source of livelihood</i>	Viktigaste leveveg <i>Principal source of livelihood</i>	Ikkje viktigaste leveveg <i>Secondary source of livelihood</i>	Einaste yrke <i>Sole occupation</i>	Hovudyrke <i>Principal occupation</i>	Attåtyrke <i>Secondary occupation</i>
Brukarar <i>Holders</i>							
1949	212 665	83 995	55 239	73 431	89 230	53 436	69 999
1959	197 532	70 131	48 787	78 614	85 344	41 375	70 813
1969	154 493	51 186	31 884	71 423	79 109	23 685	51 699
Prosent <i>Percentages</i>							
1949	100,0	39,5	26,0	34,5	42,0	25,1	32,9
1959	100,0	35,5	24,7	39,8	43,2	20,9	35,9
1969	100,0	33,1	20,7	46,2	51,2	15,3	33,5

I hefte I frå jordbruksteljinga i 1969 er vist ein del grupperingar etter bruket som leveveg. Her skal vi først og fremst sjå på yrkesforholda til brukarane.

42 prosent av brukarane hadde bruket som einaste yrke i 1949. I 1969 hadde prosentdelen auka til 51, men samstundes hadde prosentdelen med bruket som hovudyrke minka frå 25 til 15, slik at prosentdelen med bruket som attåtyrke var om lag den same i 1969 som i 1949. Den relative fordelinga av brukarane etter bruket som yrke har såleis ikkje endra seg særleg mykje i løpet av desse 20 åra. Dette må ein sjå i samheng med at bruka gjennomgåande er blitt større.

Med den sterke nedgangen i talet på små bruk og auken i talet på større bruk (sjå kapittel II) skulle ein under elles uendra forhold vente ein relativ auke i talet på eineyrkebruk og hovudyrkebruk og tilsvarende nedgang for attåtyrkebruk. Når dette ikkje har skjedd, kjem det av at forholda elles har endra seg. Av dei minste bruka (under 20 dekar) blei berre 20 prosent drivne som eineyrkebruk i 1949, medan heile 35 prosent var eineyrkebruk i 1969. Nesten tilsvarende færre av dei minste bruka blei drivne som hovudyrke i 1969, men i 20-årsperioden var det også ein svak relativ nedgang i talet på attåtyrkebruk. For bruk med mellom 20 og 50 dekar jordbruksareal var det ein svak relativ auke i talet på eineyrkebruk, ein sterk relativ nedgang i talet på hovudyrkebruk og ein sterk relativ auke i talet på attåtyrkebruk. For større bruk var det ein tydeleg relativ nedgang i talet på eineyrkebruk og ein klar auke i talet på attåtyrkebruk.

Tabell 5. Personlege brukarar etter bruket som leveveg og etter alder. 1949, 1959 og 1969. Prosent
 Holders by holding as source of livelihood and by age. 1949, 1959 and 1969. Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agricultural area in use	Einaste leveveg Sole source of livelihood			Viktigaste leveveg Principal source of livelihood			Ikkje viktigaste leveveg Secondary source of livelihood		
	1949	1959	1969	1949	1959	1969	1949	1959	1969
Under 40 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	7,6	7,7	5,2	16,8	10,5	5,1	75,6	81,8	89,7
20-49,9 " "	29,9	26,2	16,2	38,0	31,8	19,6	32,1	42,0	64,2
50-99,9 " "	64,4	59,8	43,7	28,8	28,8	29,0	6,8	11,4	27,3
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	85,1	80,7	68,2	13,1	16,1	22,8	1,8	3,2	9,0
I alt <i>Total</i>	37,4	38,8	37,4	26,7	23,6	21,5	35,9	37,6	41,1
40 - 59 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	11,9	10,1	5,2	17,1	11,2	6,5	71,0	78,7	88,3
20-49,9 " "	31,8	29,5	20,4	36,2	30,0	22,0	32,0	40,5	57,6
50-99,9 " "	63,1	61,2	51,8	28,1	27,3	26,8	8,8	11,5	21,4
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	82,3	81,9	74,0	14,7	14,7	19,4	3,0	3,4	6,6
I alt <i>Total</i>	36,6	36,2	35,7	26,4	22,3	19,8	37,0	41,5	44,5
60 år og meir <i>years and more</i>									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	26,5	12,9	4,7	22,4	19,5	8,5	51,1	67,6	86,8
20-49,9 " "	48,8	33,0	21,1	29,8	37,4	24,6	21,4	29,6	54,3
50-99,9 " "	71,1	56,4	50,9	22,7	35,2	29,7	6,2	8,4	19,4
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	82,6	68,9	68,7	13,7	27,5	25,1	3,7	3,6	6,2
I alt <i>Total</i>	47,2	32,2	27,7	24,5	29,9	21,5	28,3	37,9	50,8
Alle brukarar <i>All holders</i>									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	15,3	10,7	5,0	18,6	13,9	7,3	66,1	75,4	87,7
20-49,9 " "	35,7	30,0	20,2	34,9	32,6	22,8	29,4	37,4	57,0
50-99,9 " "	65,3	59,8	50,2	27,0	29,4	28,0	7,7	10,8	21,8
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	83,1	79,2	71,6	14,1	17,5	21,3	2,8	3,3	7,1
I alt <i>Total</i>	39,5	35,5	33,1	26,0	24,7	20,6	34,5	39,8	46,3

Av dei små bruka som framleis er i drift er det ein relativt større del enn tidlegare med spesialisert og intensiv drift (hagebruksproduksjon etc.), og dette forklarar litt av den relative auken i tal eineyrkebruk. For dei fleste mindre bruka er likevel drifta blitt meir og meir ekstensiv, slik at ein av den grunn skulle vente fleire attåtyrkebruk. Den viktigaste årsaka til at så ikkje har skjedd, er utviklinga i aldersfordelinga til brukarane og utbygginga av trygdeordningane. I 20-årsperioden 1949-1969 er det blitt relativt langt fleire gamle brukarar på mindre bruk. Samtidig er trygdeordningane utbygde til å omfatte ein større del av folket. Ettersom trygdesatsane også er blitt monaleg auka, har dei trygda brukarane ikkje så stort behov som tidlegare for arbeidsinntekter utanom bruket for å oppnå ein akseptabel levestandard.

Tabell 6. Personlege brukarar etter bruket som yrke og etter alder. 1949, 1959 og 1969 *Holders by holding as occupation and by age. 1949, 1959 and 1969*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Einaste yrke <i>Sole occupation</i>			Hovudyrke <i>Principal occupation</i>			Attåtårke <i>Secondary occupation</i>		
	1949	1959	1969	1949	1959	1969	1949	1959	1969
B r u k a r a r H o l d e r s									
Under 40 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	1 040	617	210	2 303	841	178	10 367	6 539	2 463
20-49,9 " "	4 999	3 126	1 086	6 356	3 784	1 162	5 375	4 998	3 834
50-99,9 " "	6 474	5 166	3 044	2 893	2 481	1 959	683	994	1 875
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	4 667	4 134	3 963	719	830	1 270	98	164	538
I alt <i>Total</i>	17 180	13 043	8 303	12 271	7 936	4 569	16 523	12 695	8 710
40 - 59 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	4 297	3 314	2 313	6 126	3 501	776	25 404	24 705	12 456
20-49,9 " "	13 612	12 118	7 571	15 417	12 131	5 062	13 665	16 356	14 382
50-99,9 " "	14 245	14 440	12 611	6 329	6 377	5 481	1 960	2 673	4 580
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	8 876	9 177	10 255	1 590	1 647	2 476	321	378	838
I alt <i>Total</i>	41 030	39 049	32 750	29 462	23 656	13 795	41 350	44 112	32 256
60 år og meir years and more									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	8 701	9 324	9 205	3 724	2 814	594	7 814	8 385	5 006
20-49,9 " "	11 380	12 929	14 823	5 499	5 044	2 596	3 638	4 879	4 560
50-99,9 " "	7 322	7 580	9 981	1 977	1 647	1 657	539	661	993
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	3 617	3 419	4 047	503	278	474	135	81	174
I alt <i>Total</i>	31 020	33 252	38 056	11 703	9 783	5 321	12 126	14 006	10 733
Alle brukarar <i>All holders</i>									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	14 038	13 255	11 728	12 153	7 156	1 548	43 585	39 629	19 925
20-49,9 " "	29 991	28 173	23 480	27 272	20 959	8 820	22 678	26 233	22 776
50-99,9 " "	28 041	27 186	25 636	11 199	10 505	9 097	3 182	4 328	7 448
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	17 160	16 730	18 265	2 812	2 755	4 220	554	623	1 550
I alt <i>Total</i>	89 230	85 344	79 109	53 436	41 375	23 685	69 999	70 813	51 699
P r o s e n t P e r c e n t a g e s									
Under 40 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	7,6	7,7	7,4	16,8	10,5	6,2	75,6	81,8	86,4
20-49,9 " "	29,9	26,2	17,9	38,0	31,8	19,1	32,1	42,0	63,0
50-99,9 " "	64,4	59,8	44,3	28,8	28,8	28,5	6,8	11,4	27,2
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	85,1	80,7	68,7	13,1	16,1	22,0	1,8	3,2	9,3
I alt <i>Total</i>	37,4	38,8	38,5	26,7	23,6	21,2	35,9	37,6	40,3
40 - 59 år years									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	12,0	10,5	14,9	17,1	11,1	5,0	70,9	78,4	80,1
20-49,9 " "	31,9	29,8	28,0	36,1	29,9	18,8	32,0	40,3	53,2
50-99,9 " "	63,2	61,5	55,6	28,1	27,2	24,2	8,7	11,3	20,2
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	82,3	82,0	75,6	14,7	14,6	18,2	3,0	3,4	6,2
I alt <i>Total</i>	36,7	36,6	41,6	26,4	22,1	17,5	36,9	41,3	40,9
60 år og meir years and more									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	43,0	45,4	62,2	18,4	13,7	4,0	38,6	40,9	33,8
20-49,9 " "	55,5	56,5	67,4	26,8	22,1	11,8	17,7	21,4	20,8
50-99,9 " "	74,4	76,7	79,0	20,1	16,7	13,1	5,5	6,6	7,9
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	85,0	90,6	86,2	11,8	7,3	10,1	3,2	2,1	3,7
I alt <i>Total</i>	56,6	58,3	70,3	21,3	17,2	9,8	22,1	24,5	19,9
Alle brukarar <i>All holders</i>									
5-19,9 dekar <i>decares</i>	20,1	22,1	35,3	17,4	11,9	4,7	62,5	66,0	60,0
20-49,9 " "	37,5	37,4	42,6	34,1	27,8	16,0	28,4	34,8	41,4
50-99,9 " "	66,1	64,7	60,8	26,4	25,0	21,6	7,5	10,3	17,6
100 dekar og meir <i>decares and more..</i>	83,6	83,2	76,0	13,7	13,7	17,6	2,7	3,1	6,4
I alt <i>Total</i>	42,0	43,2	51,2	25,1	20,9	15,3	32,9	35,9	33,5

Tabell 7. Bruk der brukaren og/eller ektemaken hadde inntekter av trygd etc. *Holdings with holder and/or spouse with income from insurance etc.*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Tal bruk <i>Number of holdings</i>	I prosent av alle personlege brukarar <i>As per cent of all holders</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	10 537	31,7
20-49,9 " "	13 206	24,0
50-99,9 " "	5 119	12,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	1 338	5,6
I alt <i>Total</i>	30 200	19,5

I 1969 var det i alt 30 200 bruk der brukaren og/eller ektemaken hadde inntekter av trygd etc. Dette er knapt 20 prosent av alle bruk i 1969. På bruka under 20 dekar hadde nesten tredjeparten av brukarane og/eller ektemakane trygd m.v. og på bruka mellom 20 og 50 dekar ca. fjerdeparten. På bruk over 100 dekar var det relativt få brukarar som fekk trygd.

Til samanlikning kan nemnast at ein reknar med at ved 5 000 - 6 000 bruk var det inntekter av trygd i 1949 og at talet i 1959 hadde auka til 18 000 - 19 000 bruk.

I 1959 var det 3 100 brukarar over 70 år som ved sida av bruket hadde inntekter av anna yrke som dei såg på som viktigare inntektskjelde enn trygda. I 1969 var det berre 600 brukarar over 70 år som hadde slikt tilleggssyrke. Dette indikerer at behovet for arbeidsinntekter utanom bruket har minka for brukarar som får trygd.

Tabell 8. Brukarar med trygd etc. som viktigaste inntekt utanom bruket, etter alder. 1959 og 1969¹⁾ *Holders with insurance etc. as principal income in addition to the holding, by age. 1959 and 1969¹⁾*

Aldersgruppe <i>Group of age</i>	1959		1969	
	Brukarar <i>Holder</i>	I prosent av alle brukarar <i>As per cent of all holders</i>	Brukarar <i>Holder</i>	I prosent av alle brukarar <i>As per cent of all holders</i>
Under 40 år <i>years</i>	-	-	216	1,0
40 - 59 " "	338	0,3	4 264	5,4
60 - 69 " "	773	1,9	7 742	20,9
70 år og meir <i>years and more..</i>	14 102	81,9	16 385	96,2
I alt <i>Total</i>	15 213	7,7	28 607	18,5

1) Ved å samanlikne tabellane 7 og 8 ser ein at det i alt var 1 593 bruk der berre ektemaken til brukaren fekk trygd i 1969.

1) *Comparing the tables 7 and 8 you will find 1 593 holdings with only the holder's spouse having income from insurance etc. in 1969.*

Tabell 8 viser at svært få brukarar under 70 år fekk trygd i 1959, medan over 20 prosent av brukarane mellom 60 og 70 år og over 5 prosent av brukarane mellom 40 og 60 år fekk trygd i 1969.

Det er altså inntekter av trygd etc. som gjer at relativt fleire og fleire av dei mindre bruka blir drivne som einaste yrke. For brukarar som ikkje får trygd, har attåtårke blitt meir og meir vanleg. Dette gjeld både store og små bruk. I tabell 9 har ein halde utanfor dei brukarane som hadde trygd som viktigaste inntekt utanom bruket, og viser dei som då er att fordelte etter yrkesforhold i 1949 og 1969.

På grunn av at det er blitt relativt fleire større bruk er prosentdelen med bruket som einaste yrke om lag uendra frå 1949 til 1969. Det er blitt relativt færre med bruket som hovudyrke og tilsvarande fleire med bruket som attåtårke. Ser ein derimot på dei enkelte storleiksklasser, er det ein tydeleg nedgang i prosent eineyrkebruk for alle bruksstorleikar. For brukarar utan trygd eller andre inntekter som ikkje krev arbeid, kan ein derfor seie at arbeid utanom bruket er blitt meir vanleg, dersom ein eliminerer effekten av auka bruksstorleik.

Tabell 9. Bruk der brukaren og ektemaken ikkje hadde trygd etc. som viktigaste inntekt utanom bruket, fordelte etter bruket som yrke i 1949 og 1969 *Holdings with holder and spouse without insurance etc. as principal income in addition to the holding, by occupational status in 1949 and 1969*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	I alt <i>Total</i>		Einaste yrke <i>Sole occupation</i>		Hovudyrke <i>Principal occupation</i>		Attåtyrke <i>Secondary occupation</i>	
	1949	1969	1949	1969	1949	1969	1949	1969
	Bruk <i>Holdings</i>							
5-19,9 dekar <i>decares</i>	66 414	23 056	10 676	1 583	12 153	1 548	43 585	19 925
20-49,9 " "	78 500	42 369	28 550	10 773	27 272	8 820	22 678	22 776
50-99,9 " "	42 093	37 228	27 712	20 683	11 199	9 097	3 182	7 448
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	20 423	22 733	17 057	16 963	2 812	4 220	554	1 550
I alt <i>Total</i>	207 430	125 386	83 995	50 002	53 436	23 685	69 999	51 699
	Prosent <i>Percentages</i>							
5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	100,0	16,1	6,9	18,3	6,7	65,6	86,4
20-49,9 " "	100,0	100,0	36,4	25,4	34,7	20,8	28,9	53,8
50-99,9 " "	100,0	100,0	65,8	55,6	26,6	24,4	7,6	20,0
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	100,0	100,0	83,5	74,6	13,8	18,6	2,7	6,8
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	40,5	39,9	25,8	18,9	33,7	41,2

Årsakene til at ein større prosent brukarar utan trygd driv bruka som attåtyrke, kan vere mange. Både forholda på bruket og forholda utanom bruket spelar inn. Sterk mekanisering og anna rasjonalisering av drifta fører til at det krevst mindre arbeid på bruket pr. produkteining. Brukarane får dermed val mellom utvida produktvolum (alternativt meir arbeidsintensive produksjonar) på bruket eller større arbeidsinnsats utanom bruket. Kva den enkelte brukar vel, er då avhengig av dei alternativ og preferansar han har. Reisetid (og kostnad) til alternative arbeidsplassar spelar her ei stor rolle, og betre kommunikasjonar, m.a. fleire privatbilar, gjer at avstanden mellom bustad og arbeidsplass kan vere større no enn tidlegare. Det lokale miljø har og mykje å seie. Det er neppe tvil om at tendensen til å satse på bruket er større der det lokale jordbruksmiljø er godt og det øvrige næringsliv er svakt, enn der jordbruksmiljøet er dårleg og næringslivet elles står sterkt.

Jamvel om ein prosentvis større del av brukarar utan trygd hadde arbeid ved sida av bruket i 1969 enn tidlegare, ser ein av tabell 10 at talet på brukarar med arbeid ved sida av bruket var langt mindre i 1969 enn før. Frå brukarane si side var det derfor mindre konkurranse om arbeidsplassar i 1969 enn tidlegare.

Tabell 10. Personlege brukarar med arbeid utanom bruket etter kva næring dei arbeidde i. 1949, 1959 og 1969 *Holders working off the holding by industry. 1949, 1959 and 1969*

År <i>Year</i>	I alt <i>Total</i>	Jord- og skogbruk <i>Agriculture and forestry</i>	Fiske og fangst <i>Fishing, whaling and sealing</i>	Industri <i>Manufacturing industry</i>	Byggje- og anleggsverksemd <i>Building and construction</i>	Samferdsel <i>Transport and communication</i>	Andre næringar <i>Other industries</i>	Næring uoppgitt <i>Industry not reported</i>	Bruk der berre ektemaken har arbeid utanom bruket ¹⁾ <i>Holdings with only the spouse working off the holding¹⁾</i>
1949	123 435	24 174	21 437	12 363	20 164	7 760	14 877	22 660	..
1959	112 188	19 426	20 931	10 902	20 735	9 384	11 120	19 690	..
1969	75 384	10 023	8 696	13 474	17 797	7 232	11 458	4 157	2 547

1) For 1949 og 1959 er desse fordelte på dei enkelte næringar.
1) *In 1949 and 1959 these are distributed on the different industries.*

Det var i 1969 i alt 75 000 bruk der brukaren og/eller ektemaken hadde inntekt av arbeid som viktigaste inntektskjelde utanom bruket. I 1959 var det til samanlikning 112 000 og i 1949 123 000 slike bruk.

I 1969 gav dei aller fleste brukarane opp kva næring dei arbeidde i ved sida av bruket. Ved teljingane i 1949 og 1959 var det ein langt større del som ikkje gjorde det. For å få best mogleg samanlikning mellom dei enkelte teljingane har ein i tabellane 11 og 12 fordelt dei uoppgitte på næringer i same forhold som dei som har gitt opp næring.

Tabell 11. Personlege brukarar med arbeid utanom bruket etter kva næring dei arbeidde i.¹⁾ 1949, 1959 og 1969. Prosent *Holder working off the holding by industry.*¹⁾ 1949, 1959 and 1969. Percentages

År Year	I alt Total	Jord- og skogbruk <i>Agricul- ture and forestry</i>	Fiske og fangst <i>Fishing, whaling and sealing</i>	Industri <i>Manufactu- ring industry</i>	Byggje- og anleggs- verksemd <i>Building and con- struction</i>	Samferdsel <i>Transport and communi- cation</i>	Andre næringer <i>Other indu- stries</i>
1949	100,0	24,0	21,3	12,3	20,0	7,7	14,7
1959	100,0	21,0	22,7	11,7	22,4	10,2	12,0
1969	100,0	14,6	12,7	19,6	25,9	10,5	16,7

1) Uoppgitt er fordelt på dei enkelte næringer.

1) *Unreported is distributed on the different industries.*

Av dei brukarane som hadde arbeid utanom bruket i 1969, arbeidde 26 prosent i bygg og anlegg, 20 prosent i industri, 15 prosent i jord- og skogbruk, 13 prosent i fiske og fangst og 11 prosent i samferdsel. Samanlikna med 1959 og 1949 har det skjedd ei radikal endring i kva slags arbeid brukarane hadde ved sida av bruket. Det var i 1969 relativt langt fleire enn før som arbeidde i industrien og langt færre som arbeidde i jord- og skogbruk og fiske og fangst.

Jord- og skogbruksarbeid var det mest vanlege ved sida av bruket for brukarar med større bruk. Også "andre næringer" var vanleg for slike brukarar, dvs. arbeid i administrasjon, forretningsdrift etc. Brukarar på små bruk arbeidde mest vanleg i næringane bygg og anlegg, industri og fiske ved sida av bruket.

Årsakene til denne skilnaden mellom store og små bruk er delvis av geografisk art. Til dømes er det i kystdistrikta hovudsakeleg små bruk, og det er i første rekkje her ein har kombinasjonen jordbruk-fiske. Ein må likevel også rekne med at bruksstorleiken spelar ei viss rolle. På større bruk kan det vere vanskeleg for brukarane å ha samanhengande fast arbeid utanom bruket. Mange av dei må derfor ta meir sesongmessig arbeid når dei har høve til det. Den høge prosentdelen i jord- og skogbruk kjem truleg delvis av dette. At så stor del av brukarane på større bruk arbeider i "andre næringer", dvs. offentleg og privat tenesteyting, offentleg administrasjon og forsvar, finansinstitusjonar, varehandel etc., må ein truleg sjå i samheng med at dei jamt over har betre utdanning og/eller er meir kapitalsterke enn brukarane på mindre bruk.

Tabell 12. Personlege brukarar i ulike aldersgrupper med yrke utanom bruket etter kva næring dei arbeide i. 1959 og 1969. Prosent *Holders in different age groups, working off the holding, by industry. 1959 and 1969. Percentages*

År Year	Jord- og skogbruk Agriculture and forestry	Fiske og fangst Fishing, whaling and sealing	Industri Manufac- turing and industry	Byggje- og anleggs- verksemd Building and con- struction	Samferdsel Transport and commu- nication	Andre næringar Other indu- stries
Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agricultural area in use	I alt Total					
1 9 5 9						
Under 40 år years						
5,1-20 dekar <i>decares</i>	100,0	18,6	24,3	12,8	21,3	11,1
20,1-50 " "	100,0	26,1	18,5	11,5	23,6	9,2
50,1-100 " "	100,0	31,7	11,3	11,6	19,1	14,4
Over 100 " "	100,0	47,3	5,9	9,7	8,2	19,9
I alt <i>Total</i>	100,0	25,1	19,0	11,9	21,4	11,2
40 - 59 år years						
5,1-20 dekar <i>decares</i>	100,0	14,3	26,0	12,7	24,5	11,2
20,1-50 " "	100,0	21,2	22,6	11,5	24,6	10,2
50,1-100 " "	100,0	31,0	16,1	10,1	17,5	13,4
Over 100 " "	100,0	39,4	4,4	9,8	10,7	26,1
I alt <i>Total</i>	100,0	19,9	22,8	11,8	23,4	11,4
60 år og meir years and more						
5,1-20 dekar <i>decares</i>	100,0	18,6	28,2	12,6	21,0	13,8
20,1-50 " "	100,0	22,0	24,6	10,4	22,1	12,5
50,1-100 " "	100,0	26,6	15,0	11,7	14,9	22,7
Over 100 " "	100,0	21,6	6,5	11,7	3,4	49,2
I alt <i>Total</i>	100,0	20,7	25,3	11,6	20,7	14,6
Alle brukarar <i>All holders</i>						
5,1-20 dekar <i>decares</i>	100,0	15,9	26,3	12,7	23,2	11,8
20,1-50 " "	100,0	22,2	22,2	11,3	23,9	10,5
50,1-100 " "	100,0	30,6	14,8	10,6	17,5	14,9
Over 100 " "	100,0	39,7	5,1	10,0	9,1	26,9
I alt <i>Total</i>	100,0	21,0	22,7	11,7	22,4	12,0
1 9 6 9						
Under 40 år years						
5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	9,0	14,1	24,7	24,2	16,8
20-49,9 " "	100,0	14,3	8,7	23,8	27,0	14,4
50-99,9 " "	100,0	20,6	5,0	20,0	25,1	17,5
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	100,0	28,5	2,0	13,5	18,5	26,6
I alt <i>Total</i>	100,0	16,8	7,9	21,6	24,9	17,3
40 - 59 år years						
5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	9,4	16,6	22,7	26,1	13,8
20-49,9 " "	100,0	12,5	13,6	19,6	29,5	14,6
50-99,9 " "	100,0	17,9	8,6	18,0	26,0	18,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	100,0	27,7	3,0	15,3	17,0	26,8
I alt <i>Total</i>	100,0	13,7	12,7	19,9	27,0	16,0
60 år og meir years and more						
5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	12,3	18,5	19,8	24,6	16,1
20-49,9 " "	100,0	15,2	18,1	15,9	24,8	16,9
50-99,9 " "	100,0	19,6	10,2	14,7	21,3	23,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	100,0	27,8	4,8	14,7	10,5	34,4
I alt <i>Total</i>	100,0	15,3	16,6	17,1	23,6	18,2
Alle brukarar <i>All holders</i>						
5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	10,1	16,8	22,2	25,5	14,7
20-49,9 " "	100,0	13,4	13,8	19,5	28,1	15,0
50-99,9 " "	100,0	18,8	8,0	18,0	25,1	19,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	100,0	28,0	2,9	14,7	16,7	27,6
I alt <i>Total</i>	100,0	14,6	12,7	19,6	25,9	16,7

Tabell 13. Gjennomsnittleg arbeidstid utanom bruket for brukarar som arbeide i ulike næringar. Dagar pr. år *Average working days off the holding by holders working in different industries. Days per year*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	I alt <i>Total</i>	Jord- og skogbruk <i>Agri-culture and forestry</i>	Fiske og fangst <i>Fishing, whaling and sealing</i>	Industri <i>Manufac-turing industry</i>	Byggje- og anleggs- verksemd <i>Building and construction</i>	Samferdsel <i>Transport and commu-nication</i>	Andre næringar <i>Other indu-stries</i>	Næring ikkje oppgitt <i>Industry not reported</i>
<i>Under 40 år years</i>								
5-19,9 dekar <i>decares</i>	235	220	219	244	235	245	241	204
20-49,9 " "	197	170	169	220	198	211	205	156
50-99,9 " "	157	128	111	197	164	163	169	105
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	140	116	81	184	148	149	161	90
I alt <i>Total</i>	186	149	175	217	191	197	193	131
<i>40 - 59 år years</i>								
5-19,9 dekar <i>decares</i>	227	203	212	242	229	239	233	190
20-49,9 " "	188	155	164	220	196	208	192	129
50-99,9 " "	149	116	109	189	161	165	157	89
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	129	100	85	178	144	140	140	85
I alt <i>Total</i>	187	146	173	219	196	204	187	126
<i>60 år og meir years and more</i>								
5-19,9 dekar <i>decares</i>	193	170	184	230	209	225	209	120
20-49,9 " "	155	134	143	198	174	189	167	87
50-99,9 " "	125	100	100	170	150	140	127	80
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	121	108	81	158	138	148	131	73
I alt <i>Total</i>	163	136	155	206	183	191	169	97
<i>Alle brukarar All holders</i>								
5-19,9 dekar <i>decares</i>	219	195	205	240	225	238	228	153
20-49,9 " "	182	152	159	217	192	205	188	113
50-99,9 " "	147	116	108	189	161	161	155	90
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	132	106	83	178	145	145	146	85
I alt <i>Total</i>	181	145	169	217	193	201	185	115

Mannlege brukarar med arbeid utanom bruket arbeide i gjennomsnitt 181 dagsverk utanom bruket i 1969. I 1959 var det tilsvarande 168 dagsverk. Trass i at den gjennomsnittlege bruksstorleiken for dei som arbeide utanom bruket auka frå 33 dekar i 1959 til 46 dekar i 1969, har det altså vore ein gjennomsnittleg auke i arbeid utanom bruket på 13 dagsverk pr. brukar. Auken kan kome av at brukarane har fått høve til - og interesse av - å arbeide lengre tid av året utanom bruket. Viktigare er det truleg likevel at det på fleire arbeidsplassar blir kravd at arbeidstakarane arbeider fullt år.

Lengst årleg arbeidstid utanom bruket hadde brukarar som arbeide i industrien med gjennomsnittleg 217 dagsverk pr. år. Dernest kom dei som arbeide i samferdsel med 201 dagsverk. I jord- og skogbruk (utanom eige bruk) var den gjennomsnittlege arbeidstida berre 145 dagsverk pr. år.

Samanliknar ein bruk av same storleik, var det dei yngste brukarane som arbeide flest dagsverk utanom bruket i 1969, og arbeidstida minka med aukande alder. Det same var også tilfelle i 1959.

Samanlikna med 1959 har det vore auke i tal arbeidsdagar utanom bruket for alle aldersgrupper.

V. DRIFTSGRUNNLAGET FOR BRUKARAR MED ULIKE YRKESFORHOLD OG ULIK ALDER

Ein har prøvd å finne ut om driftsgrunnlaget i 1969 var ulikt for brukarar med og utan yrkeskombinasjonar og for brukarar med ulik alder.

Med driftsgrunnlaget meiner ein her jordbruksareal, skogareal, areal skikka til fulldyrking og alder på driftsbygningane.

Grupperinga av mannlege brukarar etter yrkesforhold som er brukt i dette og følgjande kapittel er definert på side 17. Etter denne definisjonen hadde 35 prosent av dei mannlege brukarane bruket som einaste yrke, og nesten like mange hadde det som attåtårke. 15 prosent hadde bruket som hovudyrke, og det var også ca. 15 prosent som i tillegg til inntekter frå bruket hadde trygd etc.

1. Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift

Mannlege brukarar med bruket som attåtårke, mannlege brukarar med trygd og kvinnelege brukarar hadde jamt over langt mindre bruk enn mannlege brukarar som hadde bruket som einaste yrke eller hovudyrke. Det var også stor skilnad i bruksstorleik mellom dei som hadde bruket som einaste yrke og dei som hadde bruket som hovudyrke.

Tabell 14. Personlege brukarar etter kjønn, yrkesforhold og alder *Holder by sex, occupational status and age*

Aldersgruppe <i>Group of age</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
Under 40 år <i>years</i>	21 582	8 269	4 234	8 395	125	559
40 - 59 " "	78 801	28 215	13 124	31 049	2 524	3 889
60 - 69 " "	37 077	14 158	4 545	9 592	5 677	3 105
70 år og meir <i>years and more</i>	17 033	-	176	434	14 017	2 406
I alt <i>Total</i>	154 493	50 642	22 079	49 470	22 343	9 959

Rekna etter alder var det ein klar nedgang i bruksstorleiken med aukande alder på brukaren. Brukarar over 70 år hadde såleis gjennomsnittleg mindre enn halvparten så store bruk som brukarar under 40 år.

Tabell 15. Gjennomsnittleg jordbruksareal pr. bruk, etter kjønn, yrkesforhold og alder til brukaren. Dekar *Average agricultural area per holding by sex, occupational status and age of the holder. Decares*

Aldersgruppe <i>Group of age</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
Under 40 år <i>years</i>	83,6	126,4	88,2	41,3	56,0	56,1
40 - 59 " "	64,8	102,9	70,6	32,5	37,6	45,1
60 - 69 " "	51,2	77,4	53,9	26,7	32,4	37,1
70 år og meir <i>years and more</i>	38,2	-	53,3	29,2	39,1	33,1
I alt <i>Total</i>	61,2	99,6	70,4	32,8	37,3	40,3

2. Leige av tilleggsjord

23 400 eller vel 15 prosent av brukarane leigde tilleggsjord i 1969. I alt blei 711 000 dekar brukt som tilleggsjord. Dette utgjer ca. 30 dekar pr. bruk med tilleggsjord. Prosentvis var det auke i bruk med tilleggsjord med aukande bruksstorleik. Rekna etter kjønn og yrkesforhold var det dei mannlege brukarane med bruket som hovudyrke som mest vanleg leigde tilleggsjord.

Tabell 16. Bruk med leige av tilleggsjord etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings expanded by means of rented area, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	4,5	5,7	8,5	5,0	3,1	2,1
20-49,9 " "	10,2	12,2	16,6	9,4	6,3	5,2
50-99,9 " "	21,2	21,7	29,3	17,4	12,1	10,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	30,2	30,7	36,6	22,7	17,6	15,6
I alt <i>Total</i>	15,1	22,0	24,4	9,3	6,6	5,7

På mindre bruk var det brukarane mellom 40 og 60 år som mest vanleg leigde tilleggsjord, medan det på større bruk var brukarane under 40 år som gjorde det.

Tabell 17. Bruk med leige av tilleggsjord etter alderen på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings expanded by means of rented area, by age of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Alder <i>Age</i>			70 år og meir <i>70 years and more</i>
		Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	4,5	5,0	5,6	3,8	2,1
20-49,9 " "	10,2	10,2	12,2	9,3	4,7
50-99,9 " "	21,2	22,3	24,1	17,7	8,8
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	30,2	33,6	32,2	21,5	14,9
I alt <i>Total</i>	15,1	19,6	17,7	11,4	5,1

3. Skog og dyrkingsjord til bruka

Rekna etter yrkesforhold var det for mannlege brukarar klart mest produktiv skog til dei bruka som blei drivne som einaste yrke, med gjennomsnittleg 336 dekar skog pr. bruk. Bruk som blei drivne som hovudyrke hadde 267 dekar, og bruk som var attåtårke hadde 107 dekar i gjennomsnitt. Bruk drivne av brukarar med trygd hadde 153 dekar skog og bruk drivne av kvinner 198 dekar.

Storleiken på skogarealet er sterkt positivt korrelert med storleiken på jordbruksarealet, og ettersom det er bruka med mest jordbruksareal som mest vanleg blir drivne som einaste yrke, er det sjølvstøtt å vente at eineyrkebruka også har mest skogareal. Ser ein på bruk av same storleik (målt etter jordbruksarealet), vil ein likevel finne at eineyrkebruka har mest skogareal. Dette er også rimeleg ettersom skogen utgjer ein viktig del av næringsgrunnlaget på mange bruk. Eit unnatak er det for dei største bruka (bruk med minst 100 dekar jordbruksareal) der eineyrkebruka gjennomgåande er dei som har minst skogareal. Ein del av forklaringa på dette må ligge i at ein del større bruk

med mykje skog er ått og drivne av kapitalsterke folk som har sitt hovudyrke i andre næringar (handel, industri, skipsfart etc.) og som driv bruka med leigd hjelp.

Tabell 18. Produktivt skogareal pr. bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Productive forest area per holding, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	59,6	186,1	138,5	39,2	61,8	67,3
20-49,9 " "	158,2	237,1	190,2	111,6	143,0	151,6
50-99,9 " "	274,1	299,6	267,8	183,1	277,6	353,9
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	493,6	462,0	484,4	543,9	579,5	791,4
I alt <i>Total</i>	221,1	336,2	267,4	107,0	153,4	197,5

I gjennomsnitt for alle bruk er det dei yngste brukarane som har mest skogareal. Dette kjem først og fremst av at dei har dei største bruka (rekna etter jordbruksareal), og som før nemnt er det sterk korrelasjon mellom storleiken på jordbruksarealet og skogarealet. For bruk av same storleik er forholdet mellom aldersgruppene noko meir uklart. Utan omsyn til bruksstorleik har brukarane under 40 år gjennomgåande meir skogareal enn brukarar mellom 40 og 70 år. På bruk med over 50 dekar jordbruksareal er det brukarane over 70 år som gjennomgåande har mest skogareal. Også på mindre bruk har brukarane over 70 år gjennomgåande større skogareal enn brukarane mellom 40 og 70 år.

Tabell 19. Produktivt skogareal pr. bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Productive forest area per holding by age of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Alder <i>Age</i>			70 år og meir <i>70 years and more</i>
		Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	59,6	83,0	54,1	60,9	60,9
20-49,9 " "	158,2	182,2	158,6	144,0	161,3
50-99,9 " "	274,1	306,4	264,7	259,2	312,0
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	493,6	488,1	481,3	461,3	580,1
I alt <i>Total</i>	221,1	290,5	224,1	186,1	176,3

Ettersom produktiv skog kan utgjere ein stor del av næringsgrunnlaget på eit bruk, er det rimeleg at bruk med mykje skog i tillegg til eit gitt jordbruksareal er meir attraktive enn bruk med lite skog. Ein skulle derfor vente betre rekruttering til bruk med mykje skog, og det er derfor rimeleg at brukarar under 40 år har meir skog i forhold til jordbruksarealet enn eldre brukarar. At brukarar over 70 år har mykje skog i forhold til jordbruksarealet kan kome av at brukarar på bruk med mykje skog jamt over gir frå seg bruka i høgre alder enn brukarar med lite skog. Dette kan gjere seg gjeldande både for bruk som skal overtakast av ny brukar og bruk som går ut som eigne driftseiningar når den gamle brukaren sluttar.

Areal skikka til fulldyrking er også ein faktor ein kunne vente ville påverke rekrutteringa på bruka ettersom nydyrking aukar produksjonsgrunnlaget.

Teljinga viser at det er prosentvis fleire av dei større bruka som har dyrkingsareal enn av dei små. Rekna etter yrkesforhold er det liten skilnad i prosent bruk med dyrkingsjord, bortsett frå bruk med minst 100 dekar jordbruksareal der det er mange fleire av eineyrkebruka enn av attåtyrkebruka som har dyrkingsjord.

Rekna etter alder på brukaren er det heller ikkje særleg store utslag, men likevel ein klar tendens for alle bruksstorleikar til at flest av dei yngste brukarane har dyrkingsjord.

Tabell 20. Bruk med dyrkingsjord etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings with uncultivated area fit for full cultivation, by age of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17,7	20,9	18,5	17,8	14,4
20-49,9 " "	35,1	39,7	35,6	34,7	30,4
50-99,9 " "	49,2	52,2	49,9	47,9	41,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	44,6	49,8	44,2	41,0	35,4
I alt <i>Total</i>	36,7	43,9	37,8	34,6	27,2

For bruk med dyrkingsjord auka dyrkingsarealet pr. bruk med aukande bruksstorleik. Eliminerer ein effekten av bruksstorleiken, er det liten skilnad etter yrkesforholda til brukaren. Jamvel om utslaga er små, er det ein viss skilnad i gjennomsnittleg dyrkingsareal pr. bruk etter alderen på brukarane, med dei yngste brukarane på topp også her.

Tabell 21. Areal skikka til fulldyrking pr. bruk med dyrkingsareal. Dekar *Uncultivated area fit for full cultivation per holding with such area. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	18,3	21,7	18,1	16,9	19,2
20-49,9 " "	27,6	30,1	28,2	26,0	25,6
50-99,9 " "	39,5	41,9	39,6	37,1	39,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	60,6	63,8	59,2	57,4	56,7
I alt <i>Total</i>	37,3	44,3	37,8	32,7	30,3

4. Driftsbygningar

Nybygg og ombygging av driftsbygningar krev store investeringar, og tilstanden til driftsbygningane er derfor ein viktig faktor for driftsretning og driftsstyrke (til dømes korn kontra husdyrproduksjon) og for rekrutteringa av nye brukarar.

Rekna etter bruksstorleik er det bruka med mellom 50 og 100 dekar som gjennomgåande har dei nyaste driftsbygningane, men skilnaden mellom ulike storleiksklasser er ikkje særleg stor.

For kvar storleiksklasse er det brukarar med bruket som einaste yrke som gjennomgåande har dei nyaste driftsbygningane, og skilnaden etter yrkesforhold er størst for brukarar under 40 år. Rekna etter alder er det dei yngste brukarane som gjennomgåande har dei nyaste driftsbygningane, og bygningane blir eldre med aukande alder på brukarane.

Tabell 22. Grunnflate av driftsbygningane i 1969 bygd før 1920 og etter 1959¹⁾, etter kjønn, yrkesforhold og alder til brukaren. Prosent *Ground area of farm buildings in 1969 built before 1920 and after 1959¹⁾, by sex, occupational status and age of the holder. Percentages*

	Bygd før 1920 <i>Built before 1920</i>					Bygd etter 1959 <i>Built after 1959</i>				
	Alle brukarar <i>All holders</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>	Alle brukarar <i>All holders</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
Mannlege brukarar <i>Male holders</i>										
Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	39,6	37,0	38,9	42,7	49,6	14,0	17,7	14,5	10,2	7,7
Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	39,0	39,2	38,3	40,7	48,5	12,9	15,2	13,4	8,8	5,3
Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	40,9	42,0	40,1	42,4	40,3	8,2	9,1	8,8	5,3	6,1
Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i> ..	46,3	58,0	40,1	40,9	49,2	5,7	6,3	11,0	6,6	4,4
Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>	47,9	44,2	45,1	49,3	53,0	6,7	8,7	8,6	5,5	4,1
Alle brukarar <i>All holders</i>	40,7	38,8	39,3	42,6	49,5	11,7	15,1	12,7	8,6	4,8

1) Rekna i prosent av driftsbygningar i alt.

1) *Calculated as per cent of farm buildings total.*

VI. TREKK VED DRIFTA AV BRUKET ETC. HOS BRUKARAR MED ULIK ALDER OG ULIKE YRKESFORHOLD

Det kan vere rimeleg å rekne med at brukarar av ulik alder og med ulike yrkesforhold har ulike driftsretningar (spesialisert eller allsidig drift etc.) og ulik driftsstyrke (ulik innsats av driftsmiddel pr. arealeining eller pr. dagsverk etc.). Til dømes kan ein vente at unge brukarar driv med meir arbeidsintensive produksjonar enn eldre, og også at brukarar med bruket som einaste yrke driv med meir arbeidsintensive produksjonar enn brukarar med bruket som attåtårke.

Det er ikkje tatt sikte på nokoninngåande analyse av desse spørsmåla i dette heftet, men ein har (på landsbasis) sett på kor stor del av brukarane som dyrka ymse vekstar og kor stor del som hadde ymse husdyr. Vidare er det sett på arealstorleiken av ymse vekstar pr. dyrkar og buskapsstorleiken av ymse husdyr pr. brukar som hadde vedkomande husdyr. Det er også tatt med ein del om driftsutgifter, om inntekt etter skattelikninga og nokre andre oppgåver.

I grunnlagstabellane har ein 3-dimensjonale fordelingar: yrkesforhold x alder x bruksstorleik. Når ein her stort sett viser berre dei 2-dimensjonale fordelingane yrke x bruksstorleik og alder x bruksstorleik, er det delvis for å spare plass og delvis fordi dei 3-dimensjonale fordelingane tilfører lite ekstra informasjon idet dei stort sett viser dei same tendensane.

1. Bruk som dyrka ymse vekstar etter arealstorleiken for kvar vekst

a. Korn

32 prosent av bruka med minst 5 dekar jordbruksareal dyrka korn i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 50 dekar kornareal pr. bruk. I 1959 hadde 40 prosent av bruka korn, og gjennomsnittsarealet var då 27 dekar.

Samanliknar ein bruk av same storleik, auka prosent bruk med korn med stigande alder på brukaren dersom bruket blei drive som einaste yrke. For bruk drivne som attåtyrke var det flest av dei yngste brukarane som dreiv med korn. Utslaga var likevel ikkje særleg store. Dersom ein ikkje tek omsyn til yrkesforholda til brukarane, var det om lag ikkje utslag etter alder, og dersom ein ikkje tek omsyn til alderen på brukarane, var det om lag ikkje utslag etter yrkesforhold.

For bruk av same storleik hadde brukarane under 40 år litt større kornareal pr. dyrkar enn eldre brukarar. Elles var arealstorleiken pr. bruk lite påverka av alderen til brukaren.

Eliminerer ein verknaden av bruksstorleiken, hadde attåtyrkebrukarane større kornareal pr. dyrkar enn eineyrkebrukarane. Dette kjem truleg av at yrkeskombinasjonar gjer det naturleg med enkle driftsformer, og at korndyrking er ledd i eit forenkla driftsopplegg.

Tabell 23. Kornareal pr. dyrkar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Area of grains per holder cultivating, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	6,6	5,8	5,2	6,9	6,1	6,9
20-49,9 " "	13,7	10,4	12,5	16,0	13,1	15,4
50-99,9 " "	27,6	22,7	28,3	39,0	30,3	30,6
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	101,2	96,1	117,9	117,5	97,0	106,2
I alt <i>Total</i>	50,3	61,6	58,9	30,1	26,6	40,0

b. Potet

80 prosent av bruka dyrka potet i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 2,6 dekar poteter pr. bruk. I 1959 hadde 88 prosent av bruka potet, og gjennomsnittsarealet var 3,0 dekar.

Rekna etter alder var det brukarane mellom 60 og 70 år som mest vanleg hadde potet i 1969. Prosentvis færrest med potet var det av brukarar under 40 år.

Rekna etter yrkesforhold var det på større bruk langt fleire av eineyrkebruka som hadde potet enn av attåtyrkebruka. På mindre bruk spela yrkesforholda lita rolle.

Om det var færre av dei unge brukarane enn av dei eldre som hadde potet, hadde dei unge til gjengjeld større areal pr. dyrkar. Rekna etter yrkesforhold hadde eineyrkebruka klart større potetareal pr. dyrkar enn attåtyrkebruka.

Tabell 24. Potetareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Area of potatoes per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år	40-59 år	60-69 år	70 år og meir
		<i>years</i>	<i>years</i>	<i>years</i>	<i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	0,9	1,2	1,0	0,9	0,8
20-49,9 " "	1,4	1,7	1,5	1,4	1,1
50-99,9 " "	2,6	2,9	2,7	2,4	1,8
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	7,1	7,8	7,2	6,3	4,6
I alt <i>Total</i>	2,6	3,7	2,8	2,1	1,3

Tabell 25. Potetareal pr. dyrkar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Dekar Area of potatoes per holder cultivating, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Decares

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agricultural area in use	Personlege brukarar i alt Holders, total	Mannlege brukarar Male holders				Kvinnelege brukarar Female holders
		Bruket er einaste yrke The holding is sole occupation	Bruket er hovudyrke The holding is principal occupation	Bruket er attåtårke The holding is secondary occupation	Inntekt av trygd etc. Income from insurance etc.	
5-19,9 dekar decares	0,9	1,3	1,3	0,9	0,8	0,8
20-49,9 " "	1,4	1,9	1,7	1,3	1,1	1,1
50-99,9 " "	2,6	3,0	2,6	1,9	1,8	2,0
100 dekar og meir decares and more	7,1	7,4	6,7	5,3	5,2	6,4
I alt Total	2,6	4,2	2,8	1,4	1,3	1,6

c. Rotvekstar

16 prosent av bruka dyrka rotvekstar i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 2,8 dekar rotvekstar pr. bruk. I 1959 hadde 27 prosent av bruka rotvekstar, og gjennomsnittsarealet var 2,9 dekar.

Prosentvis var det flest av dei yngste brukarane (og færrest av dei eldste) som hadde rotvekstar. Rotvekstane var typiske "eineyrkevekstar". Det var relativt få med bruket som attåtårke som dyrka rotvekstar.

Av dei som dyrka rotvekstar var det også dei yngste brukarane og brukarar med bruket som einaste yrke som hadde dei største areala.

Tabell 26. Bruk med rotvekstar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent Holdings with fodder roots by age of the holder and by size of holdings. Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agricultural area in use	Personlege brukarar i alt Holders, total	Under 40 år years	40-59 år years	60-69 år years	70 år og meir 70 years and more
5-19,9 dekar decares	3,5	4,8	3,5	3,6	2,9
20-49,9 " "	10,0	10,6	10,7	10,1	6,7
50-99,9 " "	23,2	25,0	24,5	21,8	13,3
100 dekar og meir decares and more	34,2	35,3	34,5	32,4	25,6
I alt Total	16,0	21,0	17,4	13,8	7,6

Tabell 27. Bruk med rotvekstar etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent Holdings with fodder roots, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agricultural area in use	Personlege brukarar i alt Holders, total	Mannlege brukarar Male holders				Kvinnelege brukarar Female holders
		Bruket er einaste yrke The holding is sole occupation	Bruket er hovudyrke The holding is principal occupation	Bruket er attåtårke The holding is secondary occupation	Inntekt av trygd etc. Income from insurance etc.	
5-19,9 dekar decares	3,5	8,5	10,5	3,0	3,1	2,2
20-49,9 " "	10,0	18,9	13,9	6,1	6,8	5,5
50-99,9 " "	23,2	30,8	21,9	9,3	11,5	15,5
100 dekar og meir decares and more	34,2	39,2	23,6	10,3	21,0	28,2
I alt Total	16,0	30,2	18,4	5,5	6,8	7,5

Tabell 28. Rotvekstareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Area of fodder roots per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	0,7	1,1	0,7	0,7	0,5
20-49,9 " "	1,1	1,1	1,1	1,0	0,8
50-99,9 " "	2,0	2,3	2,1	1,8	1,5
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	5,1	5,6	5,1	4,4	4,4
I alt <i>Total</i>	2,8	3,6	2,8	2,1	1,6

d. Grønsaker

17 prosent av bruka dyrka grønnsaker i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 2,0 dekar grønnsaker pr. bruk. I 1959 hadde 22 prosent av bruka grønnsaker, og gjennomsnittsarealet var 1,1 dekar.

Prosent brukarar som dyrka grønnsaker varierte mindre med alderen og yrkesforholda til brukarane enn det som var tilfelle for rotvekstar, men tendensen var den same.

Også av grønnsakdyrkarane var det dei yngste og dei med bruket som einaste yrke som gjennomgåande hadde dei største areala.

Tabell 29. Grønnsakareal pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Dekar *Area of vegetables per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings. Decares*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>HOLDERS, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	0,7	1,4	0,8	0,6	0,4
20-49,9 " "	1,1	1,8	1,1	0,8	0,5
50-99,9 " "	1,7	2,8	1,7	1,3	0,9
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	4,5	5,2	4,5	3,4	2,4
I alt <i>Total</i>	2,0	3,2	2,1	1,3	0,7

e. Jordbær

7 prosent av bruka dyrka jordbær i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 1,1 dekar jordbær pr. bruk. I 1959 hadde 4 prosent av bruka jordbær, og gjennomsnittsarealet var 0,8 dekar.

Det var prosentvis flest jordbærdyrkarar av dei yngste brukarane og av brukarar med bruket som einaste yrke. Det var også dei same brukarkategoriene som hadde størst areal pr. dyrkar.

f. Frukttre

Fruktdyrkinga har gått tilbake i 10-årsperioden frå 1959 til 1969. I 1959 var det frukttrre på 51 prosent av alle bruk med over 5 dekar jordbruksareal. I 1969 hadde 47 prosent av bruka frukttrre. Samstundes har tretalet pr. dyrkar gått ned frå 29 til 26. Det er berre talet på heilt store hagar (minst 1 000 tre) som har auka i 10-årsperioden.

Gruppert etter yrkesforhold var det prosentvis flest av eineyrkebruka som hadde frukttrre. Gruppert etter alder på brukaren var det færrast av dei yngste og flest av dei eldste brukarane som hadde frukttrre.

Av dei som hadde frukttrre var det gjennomsnittleg flest tre hos dei yngste brukarane og hos brukarar med bruket som einaste yrke.

Tabell 30. Bruk med frukttre etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings with fruit trees by age of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	48,0	44,1	46,6	48,1	53,3
20-49,9 " "	42,9	40,6	42,6	42,4	46,5
50-99,9 " "	45,1	43,2	44,9	46,1	47,3
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	57,0	53,3	57,6	59,6	61,0
I alt <i>Total</i>	46,8	45,3	46,6	46,5	49,7

 Tabell 31. Frukttre pr. bruk med frukttre etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Fruit trees per holding with fruit trees, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17,5	19,4	18,4	16,7	15,0
20-49,9 " "	24,2	32,0	25,3	22,2	16,0
50-99,9 " "	31,4	33,8	34,9	24,0	21,5
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	32,1	25,8	30,3	32,6	32,8
I alt <i>Total</i>	26,1	29,0	27,7	22,7	17,7

 Tabell 32. Frukttre pr. bruk med frukttre etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik *Fruit trees per holding with fruit trees, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17,5	27,8	35,9	16,1	14,5	15,5
20-49,9 " "	24,2	45,3	26,8	15,6	14,2	16,5
50-99,9 " "	31,4	38,6	26,6	20,0	19,3	26,2
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	32,1	30,1	22,7	32,0	27,8	56,3
I alt <i>Total</i>	26,1	36,3	26,6	17,0	15,8	21,1

g. Bærbuskar

73 prosent av bruka hadde bærbuskar i 1969 mot 68 prosent i 1959. Gjennomsnittleg busketal pr. bruk med bærbuskar minka i same tidsrom frå 19,6 til 17,1.

Gruppert etter alder og yrkesforhold til brukarane viser bær dyrkinga om lag same mønsteret som frukt dyrkinga. Rekna etter yrkesforhold var det flest av eineyrkebrukarane som hadde bærbuskar, og rekna etter alder på brukaren var det flest av dei eldste og færrest av dei yngste som hadde slike buskar.

Pr. bruk som hadde bærbuskar var det flest buskar på eineyrkebruk og hos dei yngste brukarane.

Både prosent bruk som hadde bærbuskar og tal buskar pr. bruk auka noko med aukande bruksstorleik.

Tabell 33. Bærbuskar pr. dyrkar etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Bacciferous shrubs per holder cultivating, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder's, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	15,2	16,5	15,8	14,5	13,5
20-49,9 " "	15,2	16,1	16,0	14,2	12,9
50-99,9 " "	17,4	20,0	17,3	15,7	15,2
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	22,7	22,8	21,0	18,9	18,7
I alt <i>Total</i>	17,1	19,3	17,3	15,2	13,8

2. Bruk med ymse slag husdyr og buskapsstorleik

a. Kyr

53 prosent av bruka hadde kyr i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 5,3 kyr pr. bruk. I 1959 hadde 75 prosent av bruka kyr, men gjennomsnittsbuskapen var då på berre 4,0 kyr.

For bruk av same storleik var det brukarar frå 40 til 69 år som mest vanleg hadde kyr. Både av dei yngste og dei eldste brukarane var det prosentvis færre med kyr. Mjølkeproduksjon var elles mykje mindre vanleg på bruk drivne som attåtårke enn på bruk drivne som eine- eller hovudårke.

Tabell 34. Bruk med ku etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings with cows by age of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder's, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	15,8	11,9	16,9	17,2	12,8
20-49,9 " "	51,5	42,9	54,1	55,3	41,7
50-99,9 " "	75,0	68,9	77,5	77,6	62,9
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	69,4	66,2	71,1	69,4	65,4
I alt <i>Total</i>	53,0	53,3	56,4	53,3	36,9

Tabell 35. Bruk med ku etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings with cows, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder's, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudårke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	15,8	22,0	35,3	14,8	13,4	15,5
20-49,9 " "	51,5	72,0	70,5	39,1	42,1	45,0
50-99,9 " "	75,0	86,3	79,0	45,4	60,8	68,6
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	69,4	77,2	53,3	28,3	57,8	64,9
I alt <i>Total</i>	53,0	77,8	68,6	30,4	35,8	39,7

Dei yngste brukarane hadde gjennomgåande flest kyr pr. buskap, og buskapsstorleiken minka med aukande alder på brukaren. Rekna etter yrkesforhold var det klart flest kyr pr. buskap hos mannlige brukarar som dreiv bruket som einaste yrke og færrest hos dei som hadde bruket som attåtårke.

Tabell 36. Kyr pr. bruk med ku etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Cows per holding with cow, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	1,5	1,6	1,5	1,6	1,6
20-49,9 " "	2,8	3,1	2,9	2,8	2,4
50-99,9 " "	5,4	5,9	5,6	5,0	4,2
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	10,5	11,5	10,3	9,3	8,6
I alt <i>Total</i>	5,3	7,0	5,5	4,4	3,5

 Tabell 37. Kyr pr. bruk med ku etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik *Cows per holding with cow, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>				Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	1,5	2,0	1,9	1,4	1,5	1,5
20-49,9 " "	2,8	3,7	3,1	2,2	2,3	2,5
50-99,9 " "	5,4	6,2	4,9	3,3	3,9	4,3
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	10,5	10,8	8,5	7,3	8,3	9,2
I alt <i>Total</i>	5,3	7,2	4,6	2,4	3,0	3,6

b. Sau

55 prosent av bruka hadde sau i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 27 sauer pr. bruk. Som sauer er då rekna både vaksne dyr og lam. I 1959 hadde 51 prosent av bruka sau, og gjennomsnittsbuskapen var på 9 sauer.

For bruk av same storleik var det liten skilnad etter brukarens alder i prosent bruk med sau. Det var også liten skilnad etter yrkesforholda til brukarane.

Det var ein tydeleg tendens til at dei yngste brukarane hadde dei største flokkane og at gjennomsnittleg tal sauer pr. buskap minka med aukande alder på brukaren. På bruk under 100 dekar var det også ein klar tendens til at brukarar med bruket som einaste yrke hadde større buskapar enn brukarar med bruket som attåtårke. På bruk over 100 dekar var det motsett.

Ettersom sauehald er ei forholdsvis lite arbeidsintensiv produksjonsgrein, skulle ein kanskje vente å finne denne driftsgreina først og fremst hos eldre brukarar og hos brukarar med bruket som attåtårke. Tala gir lite grunnlag for ei slik oppfatning.

 Tabell 38. Sau pr. bruk med sau etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Sheep per holding with sheep, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	13,4	14,5	14,1	12,8	11,9
20-49,9 " "	21,5	25,5	22,4	19,7	18,4
50-99,9 " "	33,4	39,8	34,3	28,8	27,5
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	56,3	62,2	55,7	48,7	44,4
I alt <i>Total</i>	26,6	35,1	27,7	22,3	19,5

Tabell 39. Sau pr. bruk med sau etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik
Sheep per holding with sheep, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>				Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	13,4	18,4	17,7	13,6	12,2	11,5
20-49,9 " "	21,5	26,4	24,1	20,4	18,0	16,7
50-99,9 " "	33,4	35,9	34,1	30,7	26,1	25,2
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	56,3	56,1	49,6	77,8	46,1	43,0
I alt <i>Total</i>	26,6	37,3	30,1	20,1	18,4	17,8

c. Svin

32 prosent av bruka hadde svin i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 12,4 svin pr. bruk. I 1959 hadde 43 prosent av bruka svin, og gjennomsnittsbuskapen var då på 5,1 svin.

For bruk av same storleik var det dei yngste brukarane som mest vanleg hadde svin, og det var også dei som gjennomgåande hadde dei største buskapane. Både prosent bruk med svin og svin pr. buskap minka sterkt med aukande alder på brukaren.

Rekna etter yrkesforhold var det bruk drivne som einaste yrke som både hadde prosentvis flest svinebuskapar og som hadde flest svin pr. buskap.

Tabell 40. Bruk med svin etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent
Holdings with pigs by age of the holder and by size of holdings. Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17,0	19,7	18,5	16,9	11,9
20-49,9 " "	25,0	27,2	26,7	24,3	18,3
50-99,9 " "	40,0	42,3	41,8	38,3	27,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	56,0	54,2	57,7	55,7	42,5
I alt <i>Total</i>	32,2	38,2	34,8	29,3	19,1

Tabell 41. Bruk med svin etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent
Holdings with pigs, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>				Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17,0	22,1	22,7	18,5	13,8	10,8
20-49,9 " "	25,0	32,2	30,9	22,9	19,2	18,2
50-99,9 " "	40,0	45,8	40,9	30,4	27,7	29,8
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	56,0	60,5	50,0	30,6	39,5	49,9
I alt <i>Total</i>	32,2	46,9	37,5	22,5	19,5	19,6

Tabell 42. Svin pr. bruk med svin etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Pigs per holding with pigs, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	4,6	6,6	5,0	3,7	2,3
20-49,9 " "	6,3	9,4	7,0	4,9	2,4
50-99,9 " "	11,1	15,6	11,4	8,4	4,4
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	23,6	28,1	23,2	18,3	9,4
I alt <i>Total</i>	12,4	18,5	12,9	8,5	3,7

 Tabell 43. Svin pr. bruk med svin etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik *Pigs per holding with pigs, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>				Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	4,6	16,5	9,8	3,4	2,7	2,6
20-49,9 " "	6,3	11,6	6,4	4,1	2,8	3,9
50-99,9 " "	11,1	13,7	9,2	6,6	5,5	5,1
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	23,6	25,0	17,7	16,0	11,0	16,7
I alt <i>Total</i>	12,4	18,3	10,3	4,8	4,0	6,1

d. Høner

26 prosent av brukarane hadde høner i 1969, og desse hadde i gjennomsnitt 80 høner pr. bruk. I 1959 hadde 43 prosent av brukarane høner, og gjennomsnittsbuskapen var då på 31 høner.

For bruk av same storleik var det brukarar mellom 60 og 70 år som mest vanleg hadde høner. Dei yngste brukarane hadde gjennomgåande dei klart største buskapane, og gjennomsnittleg buskapsstorleik minka sterkt med aukande alder på brukaren.

Rekna etter yrkesforhold var det bruk drivne som einaste yrke som både hadde prosentvis flest hønebuskapar og som hadde flest høner pr. buskap.

 Tabell 44. Bruk med høner etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Prosent *Holdings with hens by age of the holder and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	18,2	14,7	17,7	19,8	18,8
20-49,9 " "	23,0	19,7	22,8	25,3	21,9
50-99,9 " "	29,9	24,8	29,8	34,0	29,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	38,3	29,2	39,5	46,7	43,3
I alt <i>Total</i>	26,2	23,2	26,7	28,4	23,4

Tabell 45. Bruk med høner etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Prosent
Holdings with hens, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings.
Percentages

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinne- lege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	18,2	28,0	26,0	16,3	18,6	19,2
20-49,9 " "	23,0	28,9	25,9	19,3	22,3	22,0
50-99,9 " "	29,9	32,9	29,2	21,8	28,7	32,0
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	38,3	40,6	33,2	22,4	38,5	40,4
I alt <i>Total</i>	26,2	34,5	28,4	18,6	22,7	23,9

Tabell 46. Høner pr. bruk med høner etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Hens per holding
with hens, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	81,4	137,8	103,0	65,3	32,0
20-49,9 " "	65,1	108,1	71,9	54,1	29,8
50-99,9 " "	74,0	122,0	74,4	57,0	38,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	109,6	133,6	106,7	85,2	67,3
I alt <i>Total</i>	80,4	123,9	85,6	62,1	36,1

Tabell 47. Høner pr. bruk med høner etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik
*Hens per holding with hens, by sex and occupational status of the holder and by size of
holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinne- lege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	81,4	422,0	162,6	41,5	38,6	48,1
20-49,9 " "	65,1	129,4	59,1	36,7	36,8	41,3
50-99,9 " "	74,0	86,0	69,7	50,9	47,2	47,6
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	109,6	108,9	101,5	122,1	52,1	87,4
I alt <i>Total</i>	80,4	112,8	77,8	43,8	40,5	49,8

e. Pelsdyr

Pelsdyrdrift er ofte ikkje knytta til anna jordbruksdrift. I 1969 var berre vel halvparten av pelsdyrbesetningane på bruk med minst 5 dekar jordbruksareal.

1,6 prosent av bruka (med minst 5 dekar) hadde pelsdyr i 1969. I 1959 hadde 0,8 prosent av bruka pelsdyr.

For bruk av same storleik var det dei yngste brukarane som mest vanleg hadde pelsdyr, og det blei prosentvis færre med pelsdyr med aukande alder på brukaren.

Rekna etter yrkesforhold var det bruk drivne som einaste yrke som mest vanleg hadde pelsdyr.

Det var ikkje nokon klar samanheng mellom alder på brukaren og tal pelsdyr pr. besetning, men det var klart fleire pelsdyr pr. besetning på eineyrkebruk enn på attåtårkebruk.

f. Husdyr i alt

86 prosent av bruka hadde husdyr av eit eller anna slag i 1969. Det er då rekna med så ulike dyreslag som hestar og storfe på den eine sida og ender og høner på den andre. Ein skal derfor ikkje leggje altfor mykje i ei slik samanstilling.

Rekna etter bruksstorleik var det bruka med mellom 50 og 100 dekar jordbruksareal som mest vanleg hadde husdyr. Gruppert etter alder på brukaren var det prosentvis flest brukarar mellom 40 og 70 år som hadde husdyr. Variasjonane etter alder på brukaren var likevel ikkje særleg store.

Heller ikkje etter yrkesforholda til brukarane var utslaga særleg store, men husdyr var mest vanleg hos mannlege brukarar med bruket som einaste yrke. 95 prosent av desse hadde husdyr, men berre 76 prosent av dei kvinnelege brukarane.

3. Utgifter

Storleiken på ymse utgiftspostar er ein god indikator på driftsstyrken. I dette oversynet har ein tatt med utgifter til driftsmidla kraftfôr og kunstgjødning og til investeringar i maskinar, driftsbygningar og våningshus. Det er vist korleis utgiftene varierer med alderen og yrkesforholda til brukarane.

a. Utgifter etter alder på brukaren

Driftsutgiftene minkar med aukande alder på brukaren. Dette gjeld for alle storleiksklasser, og det gjeld både for driftsmiddel som kraftfôr og kunstgjødning og for investeringar i maskinar og bygningar.

Tabell 48. Utgifter til kraftfôr pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for concentrates per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	1 193	1 547	1 421	1 080	561
20-49,9 " "	2 973	3 650	3 320	2 793	1 481
50-99,9 " "	8 020	9 276	8 659	6 871	4 118
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	16 655	17 451	16 971	13 637	9 584
I alt <i>Total</i>	6 108	8 855	6 832	4 539	2 070

På bruk med under 20 dekar har dei yngste brukarane ca. 3 gonger større kraftfôrutgifter enn dei eldste i gjennomsnitt pr. bruk. På bruk med over 100 dekar er kraftfôrutgiftene pr. bruk ca. dobbelt så store for dei yngste brukarane som for dei eldste.

Utgiftene til kunstgjødning varierer noko mindre med alderen på brukaren, men også for kunstgjødning er det tydelege utslag.

Tabell 49. Utgifter til kunstgjødning pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for commercial fertilizer per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	200	232	217	187	156
20-49,9 " "	581	690	618	548	414
50-99,9 " "	1 573	1 828	1 642	1 388	1 064
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	4 565	4 905	4 591	3 944	3 159
I alt <i>Total</i>	1 393	2 119	1 518	1 025	587

At kunstgjødseletgiftene minkar med aukande alder på brukaren kjem delvis av at yngre brukarar dyrkar meir av vekstar som krev mykje gjødsele. Det er og rimeleg å rekne med at dei yngre brukarane generelt gjødsler sterkare.

Tilsvarende gjeld for kraftfôr at yngre brukarar gjennomsnittleg har fleire husdyr enn eldre, men tala tyder på at yngre brukarar også gjennomgåande brukar større mengder innkjøpt kraftfôr pr. dyr. Eit forhold som påverkar kraftförtala er at kraftfôr av eigen avl ikkje er med i utgiftstala.

Tabell 50. Utgifter til maskinar pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for machines per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	206	485	267	112	52
20-49,9 " "	728	1 473	824	475	261
50-99,9 " "	2 314	3 635	2 389	1 605	1 048
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	7 132	8 893	7 108	4 936	3 634
I alt <i>Total</i>	2 050	4 016	2 246	1 135	509

Maskinutgiftene omfattar berre maskinar og delar som hadde innkjøpsverdi på kr. 500,- eller meir. Av tabell 50 ser ein at det var svært stor skilnad i maskininvesteringane etter alderen på brukaren.

Tabell 51. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av driftsbygningar pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for new farm buildings, extensions of existing buildings and rebuilding per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	138	338	163	89	48
20-49,9 " "	374	928	404	230	84
50-99,9 " "	1 335	2 276	1 445	767	219
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	3 802	5 256	3 630	2 316	934
I alt <i>Total</i>	1 122	2 437	1 211	548	140

Tala i tabell 51 viser at det er mykje mindre byggjeaktivitet hos eldre brukarar enn hos yngre. Dette heng nok delvis saman med at fleire bruk som står framfor nedlegging blir drivne av eldre brukarar og at det blir gjort minst mogleg av langsiktige investeringar på slike bruk.

Tabell 52. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av våningshus pr. bruk i 1968 etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for new dwelling houses, extensions of existing houses and rebuilding per holding in 1968, by age of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	590	1 528	705	403	124
20-49,9 " "	717	1 727	730	467	313
50-99,9 " "	998	1 895	978	534	518
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	1 694	2 325	1 523	1 254	652
I alt <i>Total</i>	919	1 914	933	550	303

Også utgiftene til våningshus varierer sterkt med alderen på brukaren, men utslaga er mindre enn for driftsbygningar. I mange høve er det slik at jamvel om bruket ikkje er tenkt drive på lengre sikt, så har likevel brukaren tenkt å nytte våningshusa. Desse må derfor haldast ved like.

b. Utgifter etter kjønn og yrkesforhold til brukaren

Bortsett frå utgifter til våningshus er det mannlege brukarar med bruket som einaste yrke som har dei største utgiftspostane. Brukarar med bruket som hovudyrke har også gjennomgåande betydeleg større utgifter enn brukarar med bruket som attåtyrke. Mannlege brukarar med trygd og kvinnelege brukarar har jamt over små utgifter. Dei ligg noko høgare enn attåtyrkebrukarar når det gjeld driftsmiddel og lågare enn attåtyrkebrukarar når det gjeld investeringar i maskinar og bygningar.

Tabell 53. Utgifter til kraftfôr pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for concentrates per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	1 193	6 979	3 054	768	692	727
20-49,9 " "	2 973	6 323	3 950	1 668	1 649	1 797
50-99,9 " "	8 020	10 825	7 172	3 357	4 111	4 802
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	16 655	18 857	10 524	6 861	8 710	11 953
I alt <i>Total</i>	6 108	12 395	6 268	1 721	1 989	2 587

Tabell 54. Utgifter til kunstgjødsel pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for commercial fertilizer per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	200	393	309	195	166	149
20-49,9 " "	581	842	740	483	426	412
50-99,9 " "	1 573	1 838	1 562	1 153	1 050	1 140
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	4 565	4 746	4 197	3 561	3 197	3 851
I alt <i>Total</i>	1 393	2 543	1 623	561	543	666

Tabell 55. Utgifter til maskinar pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for machines per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	206	750	465	213	67	76
20-49,9 " "	728	1 093	1 112	657	298	315
50-99,9 " "	2 314	2 622	2 667	1 845	1 019	1 358
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	7 132	7 011	8 437	6 813	3 987	4 897
I alt <i>Total</i>	2 050	3 691	2 928	841	477	706

Tabell 56. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av driftsbygningar pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for new farm buildings, extensions of existing buildings and rebuilding per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	138	861	323	98	60	65
20-49,9 " "	374	842	607	220	74	113
50-99,9 " "	1 335	1 808	1 345	636	350	368
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	3 802	4 028	3 060	3 940	680	2 367
I alt <i>Total</i>	1 122	2 307	1 295	344	138	287

Tabell 57. Utgifter til nybygg, tilbygg og ombygging av våningshus pr. bruk i 1968 etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner *Expenditure for new dwelling houses, extensions of existing houses and rebuilding per holding in 1968, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	590	935	511	752	256	294
20-49,9 " "	717	609	597	1 023	402	324
50-99,9 " "	998	897	1 103	1 418	621	631
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	1 694	1 608	1 865	1 908	1 170	1 186
I alt <i>Total</i>	919	1 073	1 005	1 002	416	422

Samanliknar ein bruk av same storleik, har attåtyrkebruk jamt over større utgifter til våningshus enn eine- og hovudyrkebruk. Det er såleis tydeleg at dei som har viktigaste inntekta si utanom bruket investerer meir i våningshus og mindre i maskinar og driftsbygningar enn dei som har det meste av inntekta si frå bruket.

4. Inntekt etter skattelikninga

Jamvel om ein av likningsoppgåvene ikkje får noko fullgodt bilete av inntektsforholda mellom ulike kategoriar av brukarar, reknar ein likevel med at oppgåvene viser tilhøva i grove trekk. Pårekna inntekt skulle indikere inntektsnivået, og forholdet mellom inntekt i og utanfor tenesteforhold skulle gi ein peikepinn på kor stor del av inntekta som er tatt utanom bruket i forhold til kor mykje som er tatt på bruket.

Med dei aldersgruppene som er nytta i dette arbeidet¹⁾ er det dei yngste brukarane som gjennomgåande har størst inntekter både i tenesteforhold og utanfor tenesteforhold. Det vil i praksis seie at det er dei som har høgst inntekter både på og utanom bruket. Inntektene minkar med aukande alder på brukaren. Det er verdt å merke seg at brukarar over 70 år jamt over har dei lågaste inntektene trass i at dei får trygd (tabell 60).

Ein reknar med at inntekter "utanfor tenesteforhold" for det meste er inntekter frå bruket, jamvel om anna næringsinntekt også kjem med der. Ved å samanlikne tabellane 58 og 59 ser ein at for bruk av same storleik er det dei yngste brukarane som tek største delen av inntekta si utanom bruket, og delen utanom bruket minkar med aukande alder på brukaren.

Tabell 58. Pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Pensionable wages and salaries by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	11 101	18 591	15 400	7 838	71
20-49,9 " "	8 153	13 671	10 875	4 700	72
50-99,9 " "	4 664	7 680	5 388	2 255	63
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	2 688	4 068	2 653	1 358	27
I alt <i>Total</i>	6 949	9 812	8 747	4 463	67

Tabell 59. Pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Pensionable income (other than wages and salaries) by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	3 648	5 109	4 839	3 289	-
20-49,9 " "	6 151	7 666	7 520	5 910	-
50-99,9 " "	12 174	14 034	13 848	10 760	-
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	24 540	26 212	26 417	21 041	-
I alt <i>Total</i>	10 178	14 350	12 094	8 117	-

Tabell 60. Pårekna inntekt etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Assessed income by age of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17 146	22 237	19 949	14 423	10 832
20-49,9 " "	16 065	19 112	17 853	13 372	12 157
50-99,9 " "	17 687	19 327	18 552	15 087	15 716
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	27 653	27 262	28 584	24 972	27 457
I alt <i>Total</i>	18 559	21 772	20 317	15 270	13 244

1) Grupperer ein brukarane i aldersgrupper med 10 års intervall, er det aldersgruppene 30-40 år og 40-50 år som ligg på topp i inntekt.

Det er sjølvstekt brukarar med bruket som attåtyrke som tek største delen av inntekta si utanom bruket. Gjennomsnittleg tente dei ca. 3 gonger så mykje utanom bruket som på bruket, men delen som kom frå bruket auka med aukande bruksstorleik.

Brukarar med bruket som hovudyrke tok gjennomsnittleg ca. 30 prosent av inntekta si utanom bruket, men også for dei minka prosenten med aukande bruksstorleik. For dei andre brukarkategoriene var pensjonsgivande inntekt utanom bruket gjennomgåande lita.

Tabell 61. Pensjonsgivande inntekt i tenesteforhold etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Pensionable wages and salaries by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	11 101	2 019	4 529	17 559	831	1 999
20-49,9 " "	8 153	1 047	5 023	17 266	584	1 160
50-99,9 " "	4 664	751	5 491	18 186	417	953
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	2 688	721	5 972	19 986	314	1 096
I alt <i>Total</i>	6 949	850	5 334	17 590	629	1 410

Tabell 62. Pensjonsgivande inntekt utanfor tenesteforhold etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Pensionable income (other than wages and salaries) by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	3 648	11 833	7 229	4 057	680	1 171
20-49,9 " "	6 151	10 177	8 587	5 668	1 398	2 624
50-99,9 " "	12 174	14 751	13 299	9 189	2 330	5 430
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	24 540	26 661	23 570	16 251	5 213	13 545
I alt <i>Total</i>	10 178	17 632	12 866	5 864	1 460	3 348

Tabell 63. Pårekna inntekt etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. Kroner pr. brukar *Assessed income by sex and occupational status of the holder and by size of holdings. Kroner per holder*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	17 146	16 274	12 500	20 944	11 551	8 197
20-49,9 " "	16 065	12 639	13 595	21 509	12 179	8 842
50-99,9 " "	17 687	15 999	17 775	25 094	15 178	11 438
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	27 653	26 742	28 510	39 046	26 733	22 371
I alt <i>Total</i>	18 559	18 867	17 672	22 315	13 041	9 985

Om ein samanliknar bruk av same storleik, er det brukarar som driv bruket som einaste yrke som har dei største inntektene frå bruket. Brukarar med bruket som attåtyrke har vesentleg lågare inntekter frå bruket enn dei som har bruket som eine- eller hovudyrke. Mannlege brukarar med trygd og kvinnelege brukarar har også forholdsvis små inntekter frå bruket.

Ser ein på pårekna inntekt i alt, er det brukarar med bruket som attåtyrke som ligg klart høgst trass i at dei har vesentleg mindre inntekter frå bruket enn eine- og hovudyrkebrukarar.

5. Ymse oppgåver

a. Mannleg arbeidshjelp (familie utanom brukaren og framande)

52 prosent av bruka hadde mannleg arbeidshjelp (over 15 år) i kortare eller lengre tid av året. Prosentdelen varierte frå 33 prosent for dei minste bruka til 74 prosent for bruk med minst 100 dekar.

Rekna etter alder på brukaren var det dei eldste brukarane som mest vanleg hadde mannleg arbeidshjelp. Elles var mannleg arbeidshjelp meir vanleg hos kvinnelege brukarar enn hos mannlege, og det var meir vanleg hos brukarar med bruket som einaste yrke enn hos brukarar med bruket som attåtyrke.

Tabell 64. Bruk med mannleg arbeidshjelp i prosent av alle bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik *Holdings with male hired workers as per cent of all holdings, by age of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	32,8	25,8	30,5	33,0	41,0
20-49,9 " "	47,6	40,6	44,8	50,6	57,4
50-99,9 " "	61,6	55,4	59,7	67,0	71,4
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	74,4	70,7	73,6	79,2	84,8
I alt <i>Total</i>	52,4	51,4	51,2	53,5	55,8

Tabell 65. Bruk med mannleg arbeidshjelp i prosent av alle bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik *Holdings with male hired workers as per cent of all holdings, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holder, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>			Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtyrke <i>The holding is secondary occupation</i>		
5-19,9 dekar <i>decares</i>	32,8	38,3	31,8	26,5	36,4	54,8
20-49,9 " "	47,6	47,6	45,9	40,7	53,9	72,3
50-99,9 " "	61,6	62,7	58,9	51,7	70,2	82,7
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	74,4	75,3	68,2	63,6	82,8	92,5
I alt <i>Total</i>	52,4	62,8	53,9	37,5	51,6	69,1

b. Silofôr

Den delen av jordbruksarealet som blei brukt til eng og beite auka med aukande alder på brukaren, og den var større for bruk drivne som attåtyrke enn for bruk drivne som eineyrke.

Oppgåvene over silofôr viser at det likevel var dei yngste brukarane som hadde størst nedlagt masse pr. bruk i 1968. Rekna etter yrkesforhold var det brukarar med bruket som einaste yrke som hadde mest nedlagt silofôr.

Tabell 66. Nedlagt silofôr i 1968 pr. bruk etter alder på brukaren og etter bruksstorleik. m³
Silage ensiled in 1968 per holding, by age of the holder and by size of holdings.
 Cu. metres

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i> HOLDERS, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	0,8	1,2	1,0	0,7	0,4
20-49,9 " "	7,7	11,0	8,8	6,6	3,5
50-99,9 " "	28,4	35,8	30,5	23,1	13,3
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	54,1	66,2	53,3	39,0	28,8
I alt <i>Total</i>	19,2	32,4	21,2	12,8	5,5

Tabell 67. Nedlagt silofôr i 1968 pr. bruk etter kjønn og yrkesforhold til brukaren og etter bruksstorleik. m³ *Silage ensiled in 1968 per holding, by sex and occupational status of the holder and by size of holdings.* Cu. metres

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Personlege brukarar i alt <i>Holders, total</i>	Mannlege brukarar <i>Male holders</i>				Kvinnelege brukarar <i>Female holders</i>
		Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>	
5-19,9 dekar <i>decares</i>	0,8	1,2	2,0	0,9	0,5	0,4
20-49,9 " "	7,7	13,1	11,8	5,8	3,8	4,0
50-99,9 " "	28,4	36,0	29,2	15,2	13,8	16,4
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	54,1	61,2	37,3	21,8	26,8	38,6
I alt <i>Total</i>	19,2	38,2	22,3	5,8	5,2	7,1

c. Areal tilsådd med engfrø

Berre 4,5 prosent av jordbruksarealet blei tilsådd med engfrø i 1968. Prosentdelen auka frå 1,6 prosent på dei minste bruka til 5,3 prosent på bruk med minst 100 dekar.

Rekna etter alder på brukaren var det dei yngste brukarane som hadde mest attlegg i 1968. Rekna etter yrkesforhold var det brukarane med bruket som einaste yrke som hadde mest. Dette er same mønsteret som for nedlagt silofôr. Ein ser såleis at dei brukarkategoriene som brukte minst av jordbruksarealet til eng, hadde mest silofôr og mest attlegg i forhold til jordbruksarealet.

VII. FAGUTDANNING

18 prosent av dei mannlege brukarane hadde fagutdanning i 1969 mot 13 prosent i 1959. Det er sterk samanheng mellom storleik på bruket og fagutdanning hos brukaren. Den prosentvise auken av brukarar med fagutdanning har derfor samanheng med at det er blitt relativt fleire større bruk. Rekna for bruk av same storleik er auken i fagutdanning liten frå 1959 til 1969.

Det er flest av dei yngste brukarane som har fagutdanning, og det blir prosentvis færre med fagutdanning med aukande alder på brukaren. Rekna etter yrkesforhold er det prosentvis flest med fagutdanning av dei som driv bruket som einaste yrke.

Tabell 68. Mannlege brukarar med fagutdanning etter alder og etter bruksstorleik. Prosent *Male holders with agrivocational training by age and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Mannlege brukarar i alt <i>Male holders, total</i>	Under 40 år <i>years</i>	40-59 år <i>years</i>	60-69 år <i>years</i>	70 år og meir <i>70 years and more</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	6,2	9,8	6,9	5,0	4,0
20-49,9 " "	9,2	15,4	9,6	7,4	5,7
50-99,9 " "	20,1	31,7	20,1	14,2	11,6
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	47,1	60,3	46,0	35,0	24,5
I alt <i>Total</i>	17,8	32,1	18,6	11,6	7,3

Tabell 69. Mannlege brukarar med fagutdanning etter yrkesforhold og etter bruksstorleik. Prosent *Male holders with agrivocational training by occupational status and by size of holdings. Percentages*

Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift <i>Size of holdings by agricultural area in use</i>	Mannlege brukarar i alt <i>Male holders, total</i>	Bruket er einaste yrke <i>The holding is sole occupation</i>	Bruket er hovudyrke <i>The holding is principal occupation</i>	Bruket er attåtårke <i>The holding is secondary occupation</i>	Inntekt av trygd etc. <i>Income from insurance etc.</i>
5-19,9 dekar <i>decares</i>	6,2	21,2	10,8	5,4	3,8
20-49,9 " "	9,2	13,7	11,1	8,0	5,1
50-99,9 " "	20,1	22,3	20,7	17,6	10,9
100 dekar og meir <i>decares and more</i>	47,1	48,8	46,5	37,9	29,1
I alt <i>Total</i>	17,8	29,3	20,9	9,2	6,5

SAMANDRAG

I perioden 1949-1969 var utviklinga i jordbruket prega av sterk og tiltakande nedgang i talet på bruk med minst 5 dekar jordbruksareal. Det var dei små bruka det blei færre av, medan det var ein viss auke i talet på større bruk. Nedgangen i brukstalet viste store distriktsvise skilnader. Særleg blei det relativt langt færre bruk i Agder og i Nord-Noreg.

I same perioden har gjennomsnittsalderen til brukarane vore stigande, og den har auka mest på dei bruksstorleikane som hadde den store nedgangen i brukstalet. På bruk med mellom 5 og 20 dekar var såleis auken 2,4 år frå 1949 til 1959 og 3,3 år frå 1959 til 1969. På bruk med mellom 20 og 50 dekar var auken tilsvarende 1,8 år og 2,9 år, og på bruk med mellom 50 og 100 dekar var auken 0,6 og 2,1 år. På bruk med over 100 dekar jordbruksareal var gjennomsnittsalderen om lag uendra frå 1949 til 1969.

Nedgangen i brukstalet hadde inntil 1969 gjort seg lite gjeldande på bruk med meir enn 50 dekar jordbruksareal. Ettersom gjennomsnittsalderen auka sterkt i siste 10-årsperiode på bruk med mellom 50 og 100 dekar, må ein rekne med at brukstalet vil gå ned også for denne storleiksgruppa.

At gjennomsnittsalderen er sterkt stigande, trass i den store nedgangen i brukstalet, tyder på at brukstalet framover vil gå ned i enda større tempo enn hittil. Ettersom dei fleste av bruka som blir borte ligg i jordbruksmessige utkantstrok, må ein rekne med at ein større del av jorda frå slike bruk etter kvart blir liggjande unytta. I gode jordbruksstrok vil mykje av jorda frå bruk som blir borte bli nytta som tilleggsjord til gjenverande bruk.

Jamvel om ein held brukarar med trygd utanom, er brukarar med bruket som einaste yrke eldre enn brukarar med bruket som attåtårke. Dette må ein sjå som uttrykk for at yngre brukarar har større arbeidskapasitet og har lettare for å få arbeid enn eldre brukarar, og ikkje som uttrykk for at brukarane er gjennomgåande yngre i strok der det er lett om arbeid utanom bruket.

Ei inndeling av mannlege brukarar i aldersgrupper med 5 års intervall viser at det i 1949 og 1959 var flest brukarar i intervallet 50-54 år, medan det i 1969 var flest i intervallet 55-59 år. Vel 10 prosent av brukarane var over 70 år i 1969 mot vel 7 prosent i 1949. I Nord-Trøndelag var berre 5,7 prosent over 70 år i 1969, medan heile 17,4 prosent var over 70 år i Aust-Agder.

I perioden 1949-1969 er det blitt relativt fleire og fleire brukarar med bruket som einaste yrke, samtidig som det er blitt relativt færre og færre med bruket som einaste leveveg. Dette kjem av at fleire og fleire brukarar har fått rett til trygd på grunn av at dei er gamle eller uføre. Det er særleg på mindre bruk denne utviklinga har gjort seg gjeldande. Også på større bruk er det blitt færre med bruket som einaste leveveg, men dette kjem mest av at fleire brukarar på større bruk har tatt arbeid ved sida av bruket. Det var i første rekkje brukarar med einsidig kornproduksjon som hadde arbeid utanom på større bruk i 1969.

Av brukarar som ikkje fekk trygd var det prosentvis om lag like mange med bruket som einaste yrke i 1969 som i 1949. Prosent brukarar med bruket som hovudyrke gjekk ned i 20-årsperioden, og prosent brukarar med bruket som attåtårke gjekk tilsvarande opp. At prosent brukarar med bruket som einaste yrke (av dei som ikkje fekk trygd) har halde seg om lag konstant, heng saman med at bruksstorleiken har auka. Deler ein bruka inn i storleiksklasser, finn ein at det både for store og små bruk er blitt relativt færre med bruket som einaste yrke. For brukarar utan trygd har det derfor, med gitt bruksstorleik, blitt meir vanleg med yrkeskombinasjonar.

På i alt 75 000 bruk hadde brukaren og/eller ektemaken arbeid utanom bruket i 1969 mot 112 000 bruk i 1959 og 123 000 bruk i 1949. Dette tilsvarar i same rekkjefølgje 48, 56 og 58 prosent av alle bruk på vedkomande tidspunkt. Delt på næringer var det 26 prosent av brukarane med arbeid utanom bruket som arbeidde i bygge- og anleggsverksemd i 1969, medan knapt 20 prosent arbeidde i industrien. I alle andre næringer var det ein vesentleg mindre prosentdel. Også i 1949 og 1959 arbeidde 20 prosent eller meir i bygge- og anleggsverksemd, men då var det langt færre som arbeidde i industrien. Til gjengjeld var det då prosentvis langt fleire som ved sida av bruket arbeidde i næringane jord- og skogbruk og fiske og fangst. Det har såleis vore eit tydeleg skifte i arbeidet utanom bruket frå primærnæringer til industri.

Trass i at den gjennomsnittlege bruksstorleiken for dei som arbeidde utanom bruket auka frå 33 dekar jordbruksareal i 1959 til 46 dekar i 1969, auka tal arbeidsdagar utanom bruket frå gjennomsnittleg 168 pr. brukar i 1959 til 181 i 1969. Lengst årleg arbeidstid utanom bruket i 1969 hadde brukarane som arbeidde i industrien med gjennomsnittleg 217 dagsverk pr. år. I jord- og skogbruk (utanom eige bruk) var den gjennomsnittlege arbeidstida berre 145 dagsverk pr. år. For bruk av same storleik var det dei yngste brukarane som arbeidde flest dagsverk utanom bruket, og arbeidstida minka med aukande alder på brukaren.

Mannlege brukarar med trygd etc. og kvinnelege brukarar hadde jamt over små bruk, rekna etter jordbruksareal i drift. Dei gjennomgåande minste bruka hadde likevel mannlege brukarar med bruket som attåtårke. Rekna etter alder på brukaren var det brukarane under 40 år som gjennomgåande hadde dei største bruka, og brukå blei gjennomgåande mindre med aukande alder på brukaren.

Leige av tilleggsjord var i 1969 mest vanleg hos brukarar med bruket som hovudyrke og hos brukarar mellom 40 og 60 år.

Bruk drivne som einaste yrke har gjennomsnittleg større skogareal i forhold til jordbruksarealet enn bruk drivne som attåtårke. Rekna etter alder på brukaren, har brukarane under 40 år gjennomgåande meir skog i forhold til jordbruksarealet enn eldre brukarar, men brukarar over 70 år har gjennomgåande meir skog enn brukarar mellom 40 og 70 år.

Rekna etter yrkesforhold er det brukarar med bruket som einaste yrke som har relativt mest nye driftsbygningar. Etter alder på brukaren er det brukarar under 40 år som gjennomgåande har den nyaste bygningsmassen.

Omfanget av korndyrkinga var i 1969 lite påverka av alderen til brukarane. Av eineyrkebrukarane var det relativt fleire med korndyrking med stigande alder på brukaren, medan det var flest av dei yngste attåtårkebrukarane som dreiv med korndyrking. Samanliknar ein bruk av same storleik, hadde attåtårkebrukarane større kornareal pr. dyrkar enn eineyrkebrukarane.

Det var relativt flest av brukarane mellom 60 og 70 år som dyrka potet i 1969. Prosentvis færrest med potetdyrking var det av brukarane under 40 år. Dei unge brukarane hadde derimot større areal pr. dyrkar. Eineyrkebrukarar hadde større potetareal pr. dyrkar enn attåtyrkebrukarar.

Prosentvis flest av dei unge brukarane hadde rotvekstar, og det var også dei som hadde størst areal pr. dyrkar. Rotvekstane var typiske "eineyrkevekstar". Svært få med bruket som attåtyrke dyrka rotvekstar.

Grønsakdyrkinga varierte mindre med alderen og yrkesforholda til brukaren enn rotvekstdyrkinga, men tendensen var den same.

Det var prosentvis flest jordbær dyrkarar av dei yngste brukarane og av brukarar med bruket som einaste yrke. Det var også dei same brukarkategoriene som hadde størst areal pr. dyrkar.

Frukttre var mest vanleg hos dei eldste brukarane og hos brukarar med bruket som einaste yrke. Dei unge brukarane og brukarar med bruket som einaste yrke hadde flest frukttré pr. dyrkar.

Bærbuskar var fordelte etter same mønsteret som frukttré.

Mjølkekyr var mest vanleg på eineyrkebruk og hos brukarar mellom 40 og 70 år. Den gjennomsnittlege buskapsstorleik var klart størst på eineyrkebruk og hos dei unge brukarane.

Utbreiinga av sauehaldet var lite påverka av alderen og yrkesforholda til brukaren. Det var likevel ein tydeleg tendens til at dei unge brukarane hadde flest dyr pr. buskap.

Det var dei unge brukarane som mest vanleg hadde svin, og det var også dei som gjennomgåande hadde dei største buskapane. Både prosent bruk med svin og svin pr. buskap minka sterkt med aukande alder på brukaren. Rekna etter yrkesforhold var det bruk drivne som einaste yrke som både hadde prosentvis flest svinebuskarar og som hadde flest svin pr. buskap. Både manlege brukarar med trygd og kvinnelege brukarar hadde lite svinehald.

Hønsehald var mest vanleg på eineyrkebruk og hos brukarar mellom 60 og 70 år. Eineyrkebrukarar og unge brukarar hadde dei største buskapane.

Utgiftene til driftsmiddel og investeringar var størst for unge brukarar og minka med aukande alder på brukaren. For kraftfôr var utgiftene 2-3 gonger så store for brukarar under 40 år som for brukarar over 70 år. For maskinar og bygningar var skilnaden i utgifter mellom unge og gamle brukarar langt større.

Rekna etter kjønn og yrkesforhold var det manlege brukarar med bruket som einaste yrke som, bortsett frå utgifter til våningshus, hadde dei største utgiftene. Brukarar med bruket som hovudyrke hadde også jamt over betydeleg større utgifter enn brukarar med bruket som attåtyrke. Manlege brukarar med trygd og kvinnelege brukarar hadde jamt over små utgifter. Dei låg noko høgare enn attåtyrkebrukarar med omsyn til driftsmiddel og lågare enn attåtyrkebrukarar med omsyn til investeringar i maskinar og bygningar. Attåtyrkebrukarar hadde dei høgste utgiftene til våningshus.

Etter oppgåvene til skattelikninga var det unge brukarar som hadde dei største inntektene både på og utanom bruket. Delen av den samla inntekta som skreiv seg frå arbeid utanom bruket, minka med aukande alder på brukaren. Samanliknar ein bruk av same storleik, hadde brukarar som dreiv bruket som attåtyrke vesentleg lågare inntekt frå bruket enn brukarar som hadde bruket som eine- eller hovudyrke. Attåtyrkebrukarar låg likevel klart høgst i pårekna inntekt i alt.

Delen av jordbruksarealet som blei brukt til eng og beite auka med aukande alder på brukaren, og den var større for bruk drivne som attåtyrke enn for bruk drivne som eineyrke. Likevel var det unge brukarar og brukarar med bruket som eineyrke som la ned mest silofôr pr. bruk i 1969. Det var også unge brukarar og brukarar med bruket som eineyrke som hadde størst areal tilsådd med engfrø.

Det var prosentvis langt fleire av yngre enn av eldre brukarar som hadde fagutdanning. Rekna etter yrkesforhold var det flest med fagutdanning av dei som dreiv bruket som einaste yrke.

Resultata av denne analysen viser at det er skilnad mellom bruka til yngre og eldre brukarar. Dei yngre har større bruk rekna etter jordbruksarealet, og dei (brukarar under 40 år) har større skogareal i forhold til jordbruksarealet enn eldre brukarar. Dei unge brukarane har og jamt over meir dyrkingsjord, og dei har jamt over nyare driftsbygningar.

Ser ein på tal brukarar som dyrka ymse vekstar og brukarar som hadde ymse husdyr i 1969, viser det seg at enkelte produksjonar var mest vanleg hos unge brukarar og andre mest vanleg hos eldre brukarar. Fruktdyrking, som generelt er i tilbakegang, var til dømes mindre vanleg hos unge enn hos eldre brukarar. Det som er heilt eintydig for alle produksjonar er at unge brukarar har dei største einingane. Det er såleis tydeleg at det er dei unge brukarane som i første rekkje påverkar den strukturendringa som går for seg i jordbruket mot færre og større einingar (færre og større buskapar av ulike dyreslag etc.). At unge brukarar har dei største driftsutgiftene syner også at det er dei som satsar mest i jordbruksproduksjonen. Hos gamle brukarar er drifta jamt over langt veikare og i mange tilfelle direkte veik. Med eit aukande tal gamle brukarar vil ein derfor, i tillegg til at mange bruk blir borte, få fleire og fleire bruk med liten produksjon.

Alle indikatorar i denne analysen viser at attåtyrkebruk gjennomgåande har langt veikare drift enn eineyrke- og hovudyrkebruk. Ettersom ein aukande prosent av brukarar som ikkje er gamle eller uføre tek arbeid utanom bruket, vil også dette føre til redusert drift på mange bruk. Tyngda av jordbruksproduksjonen her i landet vil derfor i åra framover gå for seg på eit sterkt minkande tal bruk.

ENGLISH SUMMARY

The purpose of this analysis has been to obtain some insight into the occupational combinations and the age distribution of the holders with reference to the Census of Agriculture 1969. The situation in 1969 has been compared with the situation in 1949 and 1959 whenever the Census data will make this possible. Further, the connections between the age and the occupational status of the holder and variables concerning the holding and operation of the holding have been analyzed. In this connection data from the tax assessment for 1969 have also been used.

In the analysis of connections between the occupational status of the holder and other variables, the holders are divided into the following groups according to occupational status:

1. Male holders with the holding as sole occupation
2. " " " " " " principal occupation
3. " " " " " " secondary occupation
4. " " " " " " pensions, insurance etc. as part of their income
5. Female holders

All male holders with pensions etc. as principal income in addition to income from their holdings are placed in group 4. Group 1 comprises all male holders without additional income outside the holding. Their wives, however, could have such income. The groups 2 and 3 contain all male holders with the holding as respectively principal and secondary occupation, and irrespective of whether their wives had income outside the holding or not. The grouping described is different from the standard grouping used in the agricultural censuses.

The holders are divided into four groups by age: under 40 years, 40-59 years, 60-69 years, and 70 years and more. Altogether the population of personal holders is divided into $5 \times 4 = 20$ groups referring to occupational status and age.

In the period 1949-1969 the development in agriculture was characterized by a rigid and increasing discontinuation of holdings. Only small holdings (with less than 75 decares of agricultural area) decreased in numbers. For greater holdings there was a moderate increase.

In the same period the average age of the holders increased, and especially within those groups of holdings which had the greatest decline in numbers. On holdings having between 5 and 20 decares of agricultural area the average age increased by 2.4 years from 1949 to 1959 and by 3.3 years from 1959 to 1969. On holdings having between 50 and 100 decares of agricultural area the average age increased by respectively 0.6 years and 2.1 years. On holdings having more than 100 decares of agricultural area the average age was about the same in 1969 as in 1949.

Up to 1969 the decrease in number was insignificant for holdings with more than 50 decares of agricultural area. With the increase in the average age of the holders during the last decade on holdings having between 50 and 100 decares of agricultural area, it may be expected that many holdings within this size group will be discontinued in the future. The fact that the average age of the holders is increasing should imply that holdings will be discontinued more frequently in the future than up to the present time.

In the period 1949-1969 an increasing number of holders have operated their holdings as sole occupation, while at the same time a decreasing number of holders have used the holdings as their sole source of livelihood. This is due to the fact that more and more holders have become recipients either on account of old age or on account of handicaps. This has been the case mainly on small holdings. Also on greater holdings constantly fewer holders receive their whole income from the holding, but then the reason is that they have an additional occupation outside the holding.

Among the holders who have no income from pensions, insurance etc. approximately the same percentage used the holding as their sole occupation in 1969 as in 1949. The percentage of holders using the holding as principal occupation declined during the 20-year period and the percentage of holders using the holding as secondary occupation increased correspondingly. When the percentage of holders with the holding as their sole occupation remained nearly constant, this is due to the increase in the size of holdings. If the holdings are grouped into size classes, this will reveal that in all size classes there has been a declining percentage of holders with the holding as their sole occupation. For holders having no income from pensions, insurance etc., occupational combinations have therefore become more and more usual in all size classes.

In 1969 the holder or his spouse had an occupation outside the holding on 75 000 holdings as against 112 000 holdings in 1959 and 123 000 holdings in 1949. A distribution of these numbers on various industries shows that in 1969 26 per cent of the holders working outside the holding had their work in the building and construction industries, while 20 per cent were occupied in the manufacturing industry. Also in 1949 and 1959 about 20 per cent of the holders worked in the building and construction industries, but at that time a far smaller percentage worked in the manufacturing industry. On the other hand, a higher percentage had their work in agriculture, forestry and fishing. Thus, during the last decade a shift has taken place in the work outside the holdings from the primary industries to the manufacturing industry.

The findings in the present analysis reveal that there are group differences between holdings operated by holders of different age. The younger holders had larger holdings measured by the size of agricultural area and they (holders under 40 years) had more forest area compared to agricultural area, than the older holders. The younger holders also, as an average, had more uncultivated area fit for full cultivation, and they had a larger percentage of new farm buildings.

Certain crops were most frequently cultivated by younger holders and others by older holders. Similarly, certain animals were most frequently kept by younger holders and others by older holders. With reference to all productions (each kind of crop and each kind of animals) it seems obvious that the younger holders had the largest units. Consequently, the structural changes within agriculture towards fewer and larger units take place through the young holders. Younger holders generally have the largest operating expenses, a fact which shows that they try to obtain a maximum output from their holdings. With the increasing number of old holders it will, therefore, in addition to many discontinued holdings, be more and more holdings having a reduced output.

This analysis shows that holdings operated as a secondary occupation give a smaller output than holdings operated as the holders' sole occupation. As an increasing part of the holders - who are not old or handicapped - have work outside the holding, many holdings will be operated at a reduced scale. The bulk of the agricultural products in this country will therefore come from a constantly diminishing number of holdings.

Tabell I. Mannlege og kvinnelege brukarar fylkesvis etter bruksstorleik

	I alt <i>Total</i>	Østfold	Akershus og Oslo	Hedmark	Oppland	Buskerud	Vestfold	Telemark
Mannlege brukarar								
<i>Male holders</i>								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	29 639	563	1 018	2 730	2 184	1 454	426	1 182
20 - 49,9 " "	51 011	928	1 120	3 915	4 063	2 119	672	2 378
50 - 99,9 " "	40 502	1 233	1 195	3 013	3 731	1 891	1 169	1 443
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	23 382	2 719	2 556	2 348	2 343	1 362	1 654	379
I alt <i>Total</i>	144 534	5 443	5 889	12 006	12 321	6 826	3 921	5 382
Kvinnelege brukarar								
<i>Female holders</i>								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	3 562	68	119	321	241	222	41	168
20 - 49,9 " "	4 065	72	86	328	271	179	48	231
50 - 99,9 " "	1 679	60	61	171	131	91	55	96
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	653	74	65	93	70	53	29	18
I alt <i>Total</i>	9 959	274	331	913	713	545	173	513
Personlege brukarar i alt								
<i>Holders, total</i>								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	33 201	631	1 137	3 051	2 425	1 676	467	1 350
20 - 49,9 " "	55 076	1 000	1 206	4 243	4 334	2 298	720	2 609
50 - 99,9 " "	42 181	1 293	1 256	3 184	3 862	1 982	1 224	1 539
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	24 035	2 793	2 621	2 441	2 413	1 415	1 683	397
I alt <i>Total</i>	154 493	5 717	6 220	12 919	13 034	7 371	4 094	5 895
Personlege brukarar i alt								
<i>Holders, total</i>								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	21,5	11,0	18,3	23,6	18,6	22,7	11,4	22,9
20 - 49,9 " "	35,6	17,5	19,4	32,8	33,3	31,2	17,6	44,3
50 - 99,9 " "	27,3	22,6	20,2	24,7	29,6	26,9	29,9	26,1
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	15,6	48,9	42,1	18,9	18,5	19,2	41,1	6,7
I alt <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personlege brukarar i alt								
<i>Holders, total</i>								
Endring 1959-1969								
Brukarar								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	-26 839	-465	-851	-2 216	-1 345	-917	-532	-977
20 - 49,9 " "	-20 289	-450	-665	-2 086	-1 311	-685	-482	-881
50 - 99,9 " "	+162	-370	-364	-245	+435	-175	-459	-121
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	+3 927	-10	-170	+363	+269	+142	+54	+29
I alt <i>Total</i>	-43 039	-1 295	-2 050	-4 184	-1 952	-1 635	-1 419	-1 950
Personlege brukarar i alt								
<i>Holders, total</i>								
Endring 1959-1969								
Prosent								
5 - 19,9 dekar <i>decares</i>	-44,7	-42,4	-42,8	-42,1	-35,7	-35,4	-53,3	-42,0
20 - 49,9 " "	-26,9	-31,0	-35,5	-33,0	-23,2	-23,0	-40,1	-25,2
50 - 99,9 " "	+ 0,4	-22,2	-22,5	- 7,1	+12,7	- 8,1	-27,3	- 7,3
100 dekar og meir <i>decares and more ...</i>	+19,5	- 0,4	- 6,1	+17,5	+12,5	+11,2	+ 3,3	+ 7,9
I alt <i>Total</i>	-21,8	-18,5	-24,8	-24,5	-13,0	-18,2	-25,7	-24,9

Male and female holders by counties and by size of holdings

Aust- Agder	Vest- Agder	Roga- land	Hordaland og Bergen	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør- Trøndelag	Nord- Trøndelag	Nord- land	Troms	Finmark
<i>Holders</i>										
1 097	1 213	1 298	2 988	1 683	2 675	1 477	1 319	3 441	2 091	800
1 431	2 337	2 674	4 806	3 944	5 132	2 658	2 226	5 517	3 791	1 300
560	886	3 458	3 327	3 546	3 563	3 355	2 435	3 286	1 903	508
84	159	2 001	517	439	841	2 002	2 557	1 007	314	100
3 172	4 595	9 431	11 638	9 612	12 211	9 492	8 537	13 251	8 099	2 708

162	204	117	325	245	296	179	141	347	255	111
98	220	150	359	310	391	225	139	406	379	173
25	37	68	136	155	119	124	89	123	98	40
1	1	21	20	16	15	73	67	19	16	2
286	462	356	840	726	821	601	436	895	748	326

1 259	1 417	1 415	3 313	1 928	2 971	1 656	1 460	3 788	2 346	911
1 529	2 557	2 824	5 165	4 254	5 523	2 883	2 365	5 923	4 170	1 473
585	923	3 526	3 463	3 701	3 682	3 479	2 524	3 409	2 001	548
85	160	2 022	537	455	856	2 075	2 624	1 026	330	102
3 458	5 057	9 787	12 478	10 338	13 032	10 093	8 973	14 146	8 847	3 034

Percentages

36,4	28,0	14,4	26,6	18,6	22,8	16,4	16,3	26,8	26,5	30,0
44,2	50,6	28,9	41,4	41,2	42,4	28,6	26,4	41,9	47,2	48,5
16,9	18,2	36,0	27,7	35,8	28,2	34,5	28,1	24,1	22,6	18,1
2,5	3,2	20,7	4,3	4,4	6,6	20,5	29,2	7,2	3,7	3,4
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Change 1959-1969

Holders

-1 126	-1 354	-1 072	-1 919	-1 018	-1 737	-1 357	-1 013	-4 964	-2 534	-1 442
-688	-993	-1 391	-1 143	-442	-1 269	-1 146	-942	-3 206	-2 061	-448
-28	+93	-194	+283	+426	+351	+68	-23	+112	+272	+101
+45	+89	+866	+237	+75	+293	+412	+437	+531	+185	+80
-1 797	-2 165	-1 791	-2 542	-959	-2 362	-2 023	-1 541	-7 527	-4 138	-1 709

Change 1959-1969

Percentages

-47,2	-48,9	-43,1	-36,7	-34,6	-36,9	-45,0	-41,0	-56,7	-51,9	-61,3
-31,0	-28,0	-33,0	-18,1	-9,4	-18,7	-28,4	-28,5	-35,1	-33,1	-23,3
-4,6	+11,2	-5,2	+8,9	+13,0	+10,5	+2,0	-0,9	+3,4	+15,7	+22,6
+112,5	+125,4	+74,9	+79,0	+19,7	+52,0	+24,8	+20,0	+107,3	+127,6	+363,6
-34,2	-30,0	-15,5	-16,9	-8,5	-15,3	-16,7	-14,7	-34,7	-31,9	-36,0

Tabell II. Mannlege brukarar etter alder 1959 og 1969

Nr.	Fylke County	I alt		Under 30		30 - 34		35 - 39		40 - 44	
		Total		år years		år years		år years		år years	
No.	Bruksstorleik etter jordbruksareal i drift Size of holdings by agric. area in use	1959	1969	1959	1969	1959	1969	1959	1969	1959	1969
Brukarar											
	Heile landet The whole country ...	184 858	144 534	5 749	5 245	9 893	6 194	17 295	9 584	22 374	13 872
01	Østfold	6 648	5 443	308	259	460	284	643	443	760	599
02/03	Akershus og Oslo	7 805	5 889	298	264	487	276	694	421	960	608
04	Hedmark	15 928	12 006	445	365	720	449	1 436	728	1 673	1 092
05	Oppland	14 219	12 321	498	512	905	612	1 495	906	1 800	1 301
06	Buskerud	8 436	6 826	218	267	535	285	784	462	998	673
07	Vestfold	5 190	3 921	206	197	312	212	698	299	684	442
08	Telemark	7 211	5 382	170	141	278	168	657	284	961	431
09	Aust-Agder	4 837	3 172	71	88	196	115	424	158	446	269
10	Vest-Agder	6 479	4 595	142	123	270	151	585	255	724	352
11	Rogaland	11 057	9 431	470	491	668	540	1 108	735	1 541	937
12/13	Hordaland og Bergen..	14 083	11 638	413	352	844	480	1 308	742	1 786	1 088
14	Sogn og Fjordane	10 600	9 612	442	375	611	427	1 038	727	1 175	924
15	Møre og Romsdal	14 509	12 211	452	382	653	511	1 353	762	1 877	1 117
16	Sør-Trøndelag	11 358	9 492	358	397	587	389	1 007	638	1 472	904
17	Nord-Trøndelag	10 009	8 537	361	436	656	474	1 049	711	1 226	978
18	Nordland	20 202	13 251	404	362	888	414	1 665	678	2 383	1 148
19	Troms	11 963	8 099	342	186	623	298	973	461	1 385	774
20	Finnmark	4 324	2 708	151	48	200	109	378	174	523	235
Etter bruksstorleik By size of holdings											
	5-19,9 dekar <i>decares</i>	54 352	29 639	1 197	585	2 264	777	4 271	1 348	6 215	2 277
	20-49,9 " "	70 731	51 011	1 949	1 388	3 343	1 605	6 321	2 871	8 054	4 299
	50-99,9 " "	40 336	40 502	1 681	1 757	2 584	2 010	4 236	2 978	5 412	4 193
	100 dekar og meir <i>decares and more.</i>	19 439	23 382	922	1 515	1 702	1 802	2 467	2 387	2 693	3 103
Prosent											
	Heile landet The whole country ...	100,0	100,0	3,1	3,6	5,3	4,3	9,4	6,6	12,1	9,6
01	Østfold	100,0	100,0	4,7	4,7	6,9	5,2	9,7	8,1	11,4	11,0
02/03	Akershus og Oslo	100,0	100,0	3,8	4,5	6,2	4,7	8,9	7,2	12,3	10,3
04	Hedmark	100,0	100,0	2,8	3,0	4,5	3,7	9,0	6,1	10,5	9,1
05	Oppland	100,0	100,0	3,5	4,1	6,4	5,0	10,5	7,3	12,6	10,6
06	Buskerud	100,0	100,0	2,6	3,9	6,3	4,2	9,3	6,8	11,8	9,8
07	Vestfold	100,0	100,0	4,0	5,0	6,0	5,4	13,4	7,6	13,2	11,3
08	Telemark	100,0	100,0	2,4	2,6	3,8	3,1	9,1	5,3	13,3	8,0
09	Aust-Agder	100,0	100,0	1,5	2,8	4,0	3,6	8,8	5,0	9,2	8,5
10	Vest-Agder	100,0	100,0	2,2	2,7	4,2	3,3	9,0	5,5	11,2	7,7
11	Rogaland	100,0	100,0	4,3	5,2	6,0	5,7	10,0	7,8	13,9	9,9
12/13	Hordaland og Bergen..	100,0	100,0	2,9	3,0	6,0	4,1	9,3	6,4	12,7	9,3
14	Sogn og Fjordane	100,0	100,0	4,2	3,9	5,8	4,4	9,8	7,6	11,1	9,6
15	Møre og Romsdal	100,0	100,0	3,1	3,1	4,5	4,2	9,3	6,2	12,9	9,2
16	Sør-Trøndelag	100,0	100,0	3,1	4,2	5,2	4,1	8,9	6,7	13,0	9,5
17	Nord-Trøndelag	100,0	100,0	3,6	5,1	6,6	5,6	10,5	8,3	12,2	11,5
18	Nordland	100,0	100,0	2,0	2,7	4,4	3,1	8,2	5,1	11,8	8,7
19	Troms	100,0	100,0	2,9	2,3	5,2	3,7	8,1	5,7	11,6	9,5
20	Finnmark	100,0	100,0	3,5	1,8	4,6	4,0	8,8	6,4	12,1	8,7
Etter bruksstorleik By size of holdings											
	5-19,9 dekar <i>decares</i>	100,0	100,0	2,2	2,0	4,2	2,6	7,9	4,5	11,4	7,7
	20-49,9 " "	100,0	100,0	2,8	2,7	4,7	3,2	8,9	5,6	11,4	8,4
	50-99,9 " "	100,0	100,0	4,2	4,3	6,4	5,0	10,5	7,4	13,4	10,3
	100 dekar og meir <i>decares and more.</i>	100,0	100,0	4,7	6,5	8,8	7,7	12,7	10,2	13,8	13,3

Male holders by age 1959 and 1969

45 - 49 år years		50 - 54 år years		55 - 59 år years		60 - 64 år years		65 - 69 år years		70 år og meir 70 years and more		Nr. No.
1959	1969	1959	1969	1959	1969	1959	1969	1959	1969	1959	1969	
<i> Holders </i>												
26 820	18 756	27 944	20 308	24 054	21 976	21 394	19 062	14 596	14 910	14 739	14 627	
979	692	1 085	752	806	801	677	670	440	493	490	450	01
1 053	761	1 083	788	1 020	839	832	770	585	580	793	582	02/03
2 291	1 551	2 339	1 590	2 173	1 812	2 063	1 638	1 354	1 321	1 434	1 460	04
1 876	1 647	1 778	1 638	2 075	1 679	1 653	1 491	1 206	1 269	933	1 266	05
1 264	870	1 194	933	1 006	1 029	953	858	657	696	827	753	06
702	578	677	577	667	531	487	455	335	336	422	294	07
908	656	986	724	827	833	737	706	784	606	903	833	08
654	368	700	370	553	472	678	423	468	357	647	552	09
834	571	794	642	767	671	900	546	551	515	912	769	10
1 621	1 281	1 673	1 328	1 314	1 434	1 106	1 134	769	824	787	727	11
2 124	1 533	2 337	1 706	1 707	1 848	1 620	1 555	1 082	1 237	862	1 097	12/13
1 651	1 286	1 516	1 277	1 543	1 448	1 302	1 264	736	1 014	586	870	14
1 953	1 635	2 473	1 734	1 903	1 783	1 893	1 737	1 103	1 369	849	1 181	15
1 656	1 180	1 818	1 364	1 460	1 468	1 366	1 309	921	955	713	888	16
1 605	1 124	1 620	1 231	1 350	1 325	998	1 045	609	723	535	490	17
3 198	1 636	3 229	2 048	2 726	2 234	2 255	2 009	1 641	1 460	1 813	1 262	18
1 819	1 031	1 983	1 196	1 565	1 345	1 458	1 109	986	872	829	827	19
632	356	659	410	592	424	416	343	369	283	404	326	20
7 567	3 496	8 610	4 093	6 828	4 495	6 505	4 181	4 645	3 603	6 250	4 784	
10 299	6 202	10 720	6 941	9 403	7 971	8 756	7 309	6 160	6 164	5 726	6 261	
5 936	5 540	5 827	5 926	5 455	6 237	4 332	5 304	2 861	3 768	2 012	2 789	
3 018	3 518	2 787	3 348	2 368	3 273	1 801	2 268	930	1 375	751	793	
<i> Percentages </i>												
14,5	13,0	15,1	14,1	13,0	15,2	11,6	13,2	7,9	10,3	8,0	10,1	
14,7	12,7	16,3	13,8	12,1	14,7	10,2	12,3	6,6	9,2	7,4	8,3	01
13,5	12,9	13,9	13,4	13,1	14,2	10,6	13,1	7,5	9,8	10,2	9,9	02/03
14,4	12,9	14,7	13,3	13,6	15,1	13,0	13,6	8,5	11,0	9,0	12,2	04
13,2	13,4	12,5	13,3	14,6	13,6	11,6	12,1	8,5	10,3	6,6	10,3	05
15,0	12,7	14,2	13,7	11,9	15,1	11,3	12,6	7,8	10,2	9,8	11,0	06
13,5	14,8	13,0	14,7	12,9	13,5	9,4	11,6	6,5	8,6	8,1	7,5	07
12,6	12,2	13,7	13,4	11,5	15,5	10,2	13,1	10,9	11,3	12,5	15,5	08
13,5	11,6	14,5	11,7	11,4	14,9	14,0	13,3	9,7	11,2	13,4	17,4	09
12,9	12,4	12,2	14,0	11,8	14,6	13,9	11,9	8,5	11,2	14,1	16,7	10
14,7	13,6	15,1	14,1	11,9	15,2	10,0	12,0	7,0	8,8	7,1	7,7	11
15,1	13,2	16,6	14,7	12,1	15,9	11,5	13,4	7,7	10,6	6,1	9,4	12/13
15,6	13,4	14,3	13,3	14,5	15,1	12,3	13,2	6,9	10,5	5,5	9,0	14
13,5	13,4	17,0	14,2	13,1	14,6	13,1	14,2	7,6	11,2	5,9	9,7	15
14,6	12,4	16,0	14,4	12,8	15,5	12,0	13,8	8,1	10,1	6,3	9,3	16
16,0	13,2	16,2	14,4	13,5	15,5	10,0	12,2	6,1	8,5	5,3	5,7	17
15,8	12,3	16,0	15,5	13,5	16,9	11,2	15,2	8,1	11,0	9,0	9,5	18
15,2	12,7	16,6	14,8	13,1	16,6	12,2	13,7	8,2	10,8	6,9	10,2	19
14,6	13,1	15,2	15,1	13,7	15,7	9,6	12,7	8,5	10,5	9,4	12,0	20
13,9	11,8	15,8	13,8	12,6	15,2	12,0	14,1	8,5	12,2	11,5	16,1	
14,6	12,2	15,1	13,6	13,3	15,6	12,4	14,3	8,7	12,1	8,1	12,3	
14,7	13,7	14,5	14,6	13,5	15,4	10,7	13,1	7,1	9,3	5,0	6,9	
15,5	15,0	14,3	14,3	12,2	14,0	9,3	9,7	4,8	5,9	3,9	3,4	

Publikasjoner sende ut frå Statistisk Sentralbyrå
sidan 1. juli 1971

*Publications issued by the Central Bureau of Statistics
since 1 July 1971*

I serien Norges offisielle statistikk (NOS):

Rekkje XII

Boktrykk 1971

- Nr. 269 Statistisk årbok 1971 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 448 Pris kr. 15,00
- 270 Skogbrukstelling 1. september 1967 III *Census of Forestry III* Sidetall 169 Pris kr. 9,00

Rekkje A

Offsettrykk 1971

- Nr. 423 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Hordaland og Bergen *Census of Agriculture Hordaland and Bergen*
Sidetall 49 Pris kr. 5,00
- 424 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Møre og Romsdal *Census of Agriculture Møre and Romsdal*
Sidetall 49 Pris kr. 5,00
- 425 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Sogn og Fjordane *Census of Agriculture Sogn and Fjordane*
Sidetall 41 Pris kr. 5,00
- 426 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Sør-Trøndelag *Census of Agriculture Sør-Trøndelag*
Sidetall 41 Pris kr. 5,00
- 427 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 II Areal, frukttre og bærbuskar, veksthus og -benker Bruk
som dyrkar ymse vekstar *Census of Agriculture II Area, Fruit Trees, Bacciferous Shrubs
and Nurseries Holdings Cultivating Various Crops* Sidetall 213 Pris kr. 7,00
- 428 Jordbruksstatistikk 1970 *Agricultural Statistics* Sidetall 105 Pris kr. 6,00
- 429 Utenrikshandel 1970 II *External Trade II* Sidetall 241 Pris kr. 11,00
- 430 Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. januar 1971 *Wage Statistics for Local
Government Employees* Sidetall 83 Pris kr. 5,00
- 431 Alkoholstatistikk 1970 *Alcohol Statistics* Sidetall 37 Pris kr. 4,50
- 432 Flyttestatistikk 1970 *Migration Statistics* Sidetall 67 Pris kr. 5,00
- 433 Legestatistikk 1970 *Statistics on Physicians* Sidetall 49 Pris kr. 5,00
- 434 Sosialhjelpstatistikk 1969 *Social Care Statistics* Sidetall 83 Pris kr. 5,00
- 435 Veitrafikkulykker 1970 *Road Traffic Accidents* Sidetall 63 Pris kr. 5,00
- 436 Undervisningsstatistikk Fag- og yrkesskoler 1. oktober 1970 *Educational Statistics
Vocational Schools* Sidetall 95 Pris kr. 5,00
- 437 Undervisningsstatistikk Folke- og framhaldsskoler 1. oktober 1970 *Educational Statistics
Primary and Continuation Schools* Sidetall 75 Pris kr. 5,00
- 438 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Nord-Trøndelag *Census of Agriculture Nord-Trøndelag*
Sidetall 41 Pris kr. 5,00
- 439 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Nordland *Census of Agriculture Nordland* Sidetall 57
Pris kr. 5,00
- 440 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Troms *Census of Agriculture Troms* Sidetall 41 Pris kr. 5,00
- 441 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 Finnmark *Census of Agriculture Finnmark* Sidetall 33
Pris kr. 5,00
- 442 Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1971 *Wage Statistics for Employees in
Wholesale and Retail Trade* Sidetall 67 Pris kr. 4,50
- 443 Skogstatistikk 1970 *Forestry Statistics* Sidetall 107 Pris kr. 6,00
- 444 Veterinærstatistikk 1970 *Veterinary Statistics* Sidetall 67 Pris kr. 5,00
- 445 Rutebilstatistikk 1970 *Scheduled Road Transport* Sidetall 41 Pris kr. 3,50
- 446 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 III Husdyrhald *Census of Agriculture III Livestock*
Sidetall 149 Pris kr. 6,00
- 447 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart Mars 1971 *Wage Statistics for Seamen on
Ships in Ocean Transport* Sidetall 33 Pris kr. 3,50
- 448 Folkemengden etter alder og ekteskapelig status 31. desember 1970 *Population by Age and
Marital Status* Sidetall 149 Pris kr. 6,00
- 449 Statistisk fylkeshefte 1971 Aust-Agder Sidetall 105 Pris kr. 6,00
- 450 Byggearealstatistikk 1970 *Building Statistics* Sidetall 63 Pris kr. 5,00
- 451 Ferieundersøkelsen 1970 *Holiday Survey* Sidetall 99 Pris kr. 5,00
- 452 Laks- og sjøaurefiske 1970 *Salmon and Sea Trout Fisheries* Sidetall 55 Pris kr. 5,00
- 453 Elektrisitetstatistikk 1970 *Electricity Statistics* Sidetall 51 Pris kr. 4,50
- 454 Sosial hjemmehjelp 1970 *Social Home-Help Services* Sidetall 39 Pris kr. 4,50
- 455 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 IV Maskinar, reiskapar, bygningar, driftsanlegg m.v.
Census of Agriculture IV Machines, Implements, Buildings, Farm Installations etc.
Sidetall 159 Pris kr. 6,00
- 456 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1970 *Criminal Statistics Crimes
Investigated by the Police* Sidetall 69 Pris kr. 5,00
- 457 Kommunevalget 1971 I *Municipal Elections I* Sidetall 101 Pris kr. 8,00
- 458 Folkemengdens bevegelse 1970 *Vital Statistics and Migration Statistics* Sidetall 55 Pris kr. 5,00
- 459 Friluftslivundersøkelse 1970 *Outdoor Life* Sidetall 99 Pris kr. 5,00
- 460 Regnskapsstatistikk 1970 *Statistics of Accounts* Sidetall 105 Pris kr. 6,00

Rekkje XII

Boktrykk 1972

- Nr. 271 Økonomisk utsyn over året 1971 *Economic Survey* Sidetall 201 Pris kr. 15,00
 - 272 Syketrygden 1970 *National Health Insurance* Sidetall ca. 140 Pris kr. 9,00
 - 273 Fiskeristatistikk 1969 *Fishery Statistics* Sidetall 108 Pris kr. 8,00
 - 274 Statistisk årbok 1972 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 459 Pris kr. 15,00

Rekkje A

Offsettrykk 1972

- Nr. 461 Psykiatriske sykehus 1970 *Mental Hospitals* Sidetall 49 Pris kr. 7,00
 - 462 Statistikk over lavinntektsgrupper 1967 *Statistics on Low Income Groups* Sidetall 133 Pris kr. 6,00
 - 463 Undervisningsstatistikk Universiteter og høyskoler, høstsemesteret 1969 *Educational Statistics Universities Autumn Term* Sidetall 207 Pris kr. 6,00
 - 464 Samferdselsstatistikk 1970 *Transport and Communication Statistics* Sidetall 167 Pris kr. 9,00
 - 465 Lønnsstatistikk for funksjonærer i forsikringsvirksomhet 1. september 1971 *Wage Statistics for Salaried Employees in Insurance Activity* Sidetall 39 Pris kr. 7,00
 - 466 Lønnsstatistikk for funksjonærer i bankvirksomhet 1. september 1971 *Wage Statistics for Bank Employees* Sidetall 39 Pris kr. 7,00
 - 467 Dødsårsaker 1970 *Causes of Death* Sidetall 87 Pris kr. 8,00
 - 468 Framskrivning av folkemengden 1971-2000 *Population Projection* Sidetall 129 Pris kr. 9,00
 - 469 Bygge- og anleggsstatistikk 1970 *Construction Statistics* Sidetall 27 Pris kr. 7,00
 - 470 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 V Arbeidsinnsats, driftsutgifter, sal av produkt, hytter, jakt, fangst og ferskvassfiske *Census of Agriculture V Labour, Expenditures, Sale of Products, Cabins, Hunting and Fresh-Water Fishing* Sidetall 153 Pris kr. 9,00
 - 471 Kriminalstatistikk Tilbakefall i 1962-1969 blant domfelte, botlagte og påtalefritatte for forbrytelser i 1962 *Criminal Statistics Recidivism among Persons Found Guilty of Crimes* Sidetall 43 Pris kr. 7,00
 - 472 Sjøulykkesstatistikk 1970 *Marine Casualties* Sidetall 57 Pris kr. 8,00
 - 473 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1971 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade* Sidetall 29 Pris kr. 5,00
 - 474 Nasjonalregnskap 1954-1970 *National Accounts* Sidetall 55 Pris kr. 8,00
 - 475 Hotellstatistikk 1971 *Hotel Statistics* Sidetall 45 Pris kr. 7,00
 - 476 Folketallet i kommunene 1971-1972 *Population in Municipalities* Sidetall 39 Pris kr. 7,00
 - 477 Kriminalstatistikk Fanger 1970 *Criminal Statistics Prisoners* Sidetall 51 Pris kr. 8,00
 - 478 Sykehusstatistikk 1970 *Hospital Statistics* Sidetall 31 Pris kr. 7,00
 - 479 Arbeidsmarkedstatistikk 1971 *Labour Market Statistics* Sidetall 71 Pris kr. 8,00
 - 480 De offentlige sektorerers finanser 1962-1967 *Public Sector Finances* Sidetall 97 Pris kr. 8,00
 - 481 Barneomsorg 1970 *Child Welfare Statistics* Sidetall 59 Pris kr. 7,00
 - 482 Utenrikshandel 1971 I *External Trade I* Sidetall 227 Pris kr. 11,00
 - 483 Lønnstilling for arbeidere i bergverksdrift og industri 2. kvartal 1971 *Wage Census for Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 109 Pris kr. 9,00
 - 484 Pasienttelling 1970 *Census of In-Patients* Sidetall 213 Pris kr. 9,00
 - 485 Industristatistikk 1970 *Industrial Statistics* Sidetall 175 Pris kr. 9,00
 - 486 Lønnsstatistikk for arbeidere i offentlig anleggsvirksomhet 3. kvartal 1971 *Wage Statistics for Workers in Public Construction Activity* Sidetall 35 Pris kr. 7,00
 - 487 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk september 1971 *Wage Statistics for Wage-Earning and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture* Sidetall 39 Pris kr. 7,00
 - 488 Kredittmarkedstatistikk 1969-1970 *Credit Market Statistics* Sidetall 241 Pris kr. 11,00
 - 489 Jaktstatistikk 1971 *Hunting Statistics* Sidetall 49 Pris kr. 7,00
 - 490 Skogavvirking til salg og industriell produksjon 1970-71 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production* Sidetall 55 Pris kr. 7,00
 - 491 Sjøulykkesstatistikk 1971 *Marine Casualties* Sidetall 57 Pris kr. 8,00
 - 492 Lønnstilling for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1971 *Wage Census for Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 89 Pris kr. 9,00
 - 493 Helsestatistikk 1970 *Health Statistics* Sidetall 83 Pris kr. 8,00
 - 494 Jordbruksteljinga 20. juni 1969 VI Bøndernes inntekt og formue 1969 *Census of Agriculture VI The Holders' Income and Property* Sidetall 69 Pris kr. 8,00
 - 495 Undervisningsstatistikk Folkehøgskolar, realskolar og gymnas 1. oktober 1971 *Educational Statistics Folk High Schools and Secondary Schools* Sidetall 65 Pris kr. 8,00
 - 496 Sivilrettsstatistikk 1971 *Civil Judicial Statistics* Sidetall 31 Pris kr. 7,00
 - 497 Varehandelsstatistikk 1970 *Wholesale and Retail Trade Statistics* Sidetall 97 Pris kr. 8,00
 - 498 Utenrikshandel 1971 II *External Trade II* Sidetall 245 Pris kr. 11,00
 - 499 Kriminalstatistikk Domfelte, botlagte og påtalefritatte 1970 *Criminal Statistics Persons Convicted, Fined or Suspended of Prosecution* Sidetall 47 Pris kr. 7,00
 - 500 Lønnsstatistikk 1971 *Wage Statistics* Sidetall 73 Pris kr. 8,00
 - 501 Finansinstitusjoner 1970 *Financial Institutions* Sidetall 119 Pris kr. 9,00
 - 502 Veitrafikkulykker 1971 *Road Traffic Accidents* Sidetall 63 Pris kr. 8,00
 - 503 Kommunevalget 1971 II *Municipal Elections II* Sidetall 93 Pris kr. 8,00
 - 504 Flyttestatistikk 1971 *Migration Statistics* Sidetall 65 Pris kr. 8,00
 - 505 Jordbruksstatistikk 1971 *Agricultural Statistics* Sidetall 127 Pris kr. 9,00
 - 506 Alkoholstatistikk 1971 *Alcohol Statistics* Sidetall 43 Pris kr. 7,00
 - 507 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart Mars 1972 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport* Sidetall 35 Pris kr. 7,00

Rekkje A Offsettrykk 1972 (framh.)

- Nr. 508 Skattestatistikk 1970 *Tax Statistics* Sidetall 115 Pris kr. 9,00
- 509 Fritidshusundersøkelsen 1970 *Holiday House Survey* Sidetall ca. 175 Pris kr. 9,00
- 510 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1971 *Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police* Sidetall 69 Pris kr. 8,00
- 511 Skogstatistikk 1971 *Forestry Statistics* Sidetall 103 Pris kr. 9,00
- 512 Veterinærstatistikk 1971 *Veterinary Statistics* Sidetall ca. 67 Pris kr. 8,00
- 513 Undervisningsstatistikk Avsluttet utdanning Første halvår 1971 *Educational Statistics Education Finished* Sidetall ca. 175 Pris kr. 9,00
- 514 Laks- og sjøaurefiske 1971 *Salmon and Sea Trout Fisheries* Sidetall 49 Pris kr. 8,00
- 515 Elektrisitetsstatistikk 1971 *Electricity Statistics* Sidetall 51 Pris kr. 8,00
- 516 Godstransport på kysten Leie- og egentransport med skip 25-500 br.tonn 1970 *Coastwise Transport of Goods Transports for Hire or Reward and on Own Account by Vessels 25-500 Gross Tons* Sidetall 97 Pris kr. 8,00
- 517 Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1972 *Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade* Sidetall 31 Pris kr. 7,00
- 518 Folkemengdens bevegelse 1971 *Vital Statistics and Migration Statistics* Sidetall ca. 55 Pris kr. 8,00
- 519 Godstransport på kysten Skip i innenlandsk rutefart 1969 *Coastwise Transport of Goods Vessels in Regular Coastal Service* Sidetall ca. 60 Pris kr. 8,00
- 520 Byggearealstatistikk 1971 *Building Statistics* Sidetall 63 Pris kr. 8,00
- 521 Rutebilstatistikk 1971 *Scheduled Road Transport* Sidetall 41 Pris kr. 7,00
- 522 Folkeavstemningen om EF I *The Advisory Referendum on Norway's Accession to the EC I* Sidetall 49 Pris kr. 8,00
- 523 Framskriving av folkemengden 1972-2000 Regionale tall *Population Projections Regional Figures* Sidetall 157 Pris kr. 9,00
- 524 Sosial hjemmehjelp 1971 *Social Home-Help Services* Sidetall 39 Pris kr. 7,00

I serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS):

- Nr. 21 Estimating Production Functions and Technical Change from Micro Data. An Exploratory Study of Individual Establishment Time-Series from Norwegian Mining and Manufacturing 1959-1967 *Estimering av produktfunksjoner og tekniske endringer fra mikro data. Analyser på grunnlag av tidsrekker for individuelle bedrifter fra norsk bergverk og industri* Sidetall 226 Pris kr. 9,00
- 22 Forsvarets virkninger på norsk økonomi *The Impact of the Defence on the Norwegian Economy* Sidetall 141 Pris kr. 9,00

I serien Artikler frå Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 40 Two Articles on Statistical Data Files and Their Utilization in Socio-Demographic Model Building *To artikler om statistiske dataarkiver og deres bruk i sosio-demografisk modellbygging* Sidetall 30 Pris kr. 7,00
- 41 Data Sources and User Operations of MODIS, a Macro-Economic Model for Short Term Planning *Datagrunnlag og brukermådvirkning ved MODIS, en makroøkonomisk modell for planlegging på kort sikt* Sidetall 31 Pris kr. 7,00
- 42 Fordelingsvirkninger av indirekte skatter og subsidier *Distributive Effects of Indirect Taxes and Subsidies* Sidetall 42 Pris kr. 5,00
- 43 Aktuelle skattetal 1970 *Current Tax Data* Sidetall 53 Pris kr. 7,00
- 44 PRIM II En revidert versjon av pris- og inntektsmodellen *PRIM II A Revised Version of the Price and Income Model* Sidetall 43 Pris kr. 7,00
- 45 Purged and Partial Markov Chains *Lutrede og partielle Markovkjeder* Sidetall 16 Pris kr. 5,00
- 46 Two Articles on the Interpretation of Vital Rates *To artikler om tolking av befolkningsrater* Sidetall 33 Pris kr. 7,00
- 47 Aktuelle skattetal 1972 *Current Tax Data* Sidetall 58 Pris kr. 8,00
- 48 Om estimering av økonomiske relasjoner fra tverrsnitts-, tidsrekke- og kombinert tverrsnitts tidsrekke-data *On the Estimation of Economic Relations Using Cross Section-, Time Series- and Combined Cross Section-Time Series-Data* Sidetall 26 Pris kr. 7,00
- 49 On the Statistical Theory of Analytic Graduation *Statistisk teori for analytisk glatting* Sidetall 41 Pris kr. 7,00
- 50 National Accounting and the Environment *Nasjonalregnskap og miljøverdier* Sidetall 60 Pris kr. 8,00

I serien Statistiske analyser (SA):

- Nr. 1 Folkemengdens bevegelse Oversikt 1966-1970 *Vital Statistics and Migration Statistics Survey* Sidetall 83 Pris kr. 8,00
- 2 Den personlige inntektsfordeling 1958, 1962 og 1967 *The Distribution of Personal Income* Sidetall 61 Pris kr. 7,00
- 3 Rentabilitet og kapitalstruktur i store industriforetak *Profit Rates and Composition of Assets and Liabilities for Large Manufacturing Enterprises* Sidetall 55 Pris kr. 7,00
- 4 Lavinntektsundersøkelsen 1967 *Survey of Low Income Groups* Sidetall 49 Pris kr. 8,00
- 5 Alder og yrkeskombinasjonar i jordbruket og korleis desse faktorane verkar inn på drifta av bruka *Holdings in Agriculture by Age and Occupational Combinations and how these Factors Influence the Operation of the Holdings* Sidetall 69 Pris kr. 8,00

Utvalde publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)
Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)

Nr.	4	Innføring i maskinregning. Hefte 1.	Addisjonsmaskiner
"	5	Innføring i maskinregning. Hefte 2.	Kalkulasjonsmaskiner
"	8	Framlegg til nordisk statistisk terminologi	
"	9	Standard for næringsgruppering	
"	12	Adresseliste for folkeregistrene	
"	13	Standard for handelsområder	
"	19	Varenomenklatur for industristatistikken	
"	22	Statistisk testing av hypoteser ved regresjonsberegninger	
"	23	Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk	
"	24	Standard for gruppering av sykdommer - skader - dødsårsaker i offentlig norsk statistikk	
"	26	Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen	
"	27	Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk. Fra Forbruksundersøkelsen 1958	
"	28	Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk	
"	29	Norsk - Engelsk ordliste	
"	30	Lov, forskrifter og overenskomst om folkeregistrering	

1976 27 4221

Mathematical aspects of quantum electrodynamics. I. Renormalization of the electron propagator and the photon propagator.